دافغانستان اسلامی جمهوریت

دعدليې وزارت

رسمي جریده

دافغانستان داسلامي جمهوريت دقضائيه قوې د محاكمو د تشكيلاتو او واك قانون

Ketabton.com

دچاپ نېټه: د ۱۳۸۴ هـ.ش كال د غويي دمياشتې(۳۱)- پرله پسې گڼه (۸۵۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامتیـــاز خاوند : دعـــدلیې وزارت

مسؤول چلوونکی : عبدالقهار "جـــویا"

مرســـــتیال : نـــور علـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان اسلامي جمهوريت

ګڼه : (۳۲۱۷)

نېټه : ۱۳۸۴/۲/۲۱

د عدليې وزير محترم سرور دانش !

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محکمو د تشکيلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزيرانو د عالي مجلس لخوا تصويب او د ۱۳۸۴/۲/۲۱ نېټې (۱۴) ګڼې فرمان پر بنسټ زموږ لخوا توشيح شوی دی ، تاسې ته دروالستول شو چې په رسمي جريده کې يې په خپرولو اقدام وکړئ .

حامد کرزی

د افغانستان داسلامي جمهوريت

رئيس

جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۳۲۱۷)

تاريخ : ۱۳۸۴/۲/۲۱

محترم سرور دانش وزير عدليه !

قانون تشکيلات و صلاحيت محاکم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان را که به داخل (۷) فصل و(۷۷) ماده از طرف مجلس عالی وزراء تصويب و از جانب ما به اساس فرمان شماره (۱۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۲/۲۱ توشيح گرديده است ، بشما ارسال شد تا به نشر آن در جريدهٔ رسمی اقدام نمائيد .

حامد کرزی

رئيس جمهوری اسلامی

افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان د اسلامی جمهوريت د قضائيه قوې د محکمو د تشکيلاتو او واک د قانون د انفاذ په هکله ،د افغانستان د اسلامي جمهوريت د جمهور رئيس

فرمان

گڼه : (۱۴)

نېټه :۱۳۸۴/۲/۲۱

لومړی ماده :

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محکمو د تشکيلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزيرانو د عالي مجلس لخوا د ۱۳۸۴/۱/۲۹ نېټې د (۴) گڼې مصوبې پر بنسټ تصويب شوی دی ، توشيح کوم .

فرمان

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان در بارهٔ انفاذ قانون تشکيلات و صلاحيت محاکم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۱۴)

تاريخ :۱۳۸۴/۲/۲۱

مادهٔ اول :

قانون تشکيلات و صلاحيت محاکم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان را که به اساس مصوبهٔ شماره (۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۱/۲۹ از طرف مجلس عالی وزراء به داخل (۷) فصل و (۷۷) ماده تصويب گرديده است توشيح ميدارم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

دوه يمه ماده :

دغه فرمان د توشيح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده کې دې خپور شي .

حامد کرزی

دافغانستان د اسلامي جمهوريت

رئيس

مادهٔ دوم :

اين فرمان از تاريخ توشيح نافذ و در جريدهٔ رسمی نشر گردد .

حامد کرزی

رئيس جمهوری اسلامی

افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فهرست مندرجات

قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه

جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول :	هدف	۱
مادهٔ دوم:	استقلالیت	۲
مادهٔ سوم:	صلاحیت رسیدگی	۲
مادهٔ چهارم:	دایرهٔ صلاحیت	۲
مادهٔ پنجم :	اعتراض بر فیصله	۳
مادهٔ ششم:	طرز رسیدگی	۳
مادهٔ هفتم:	مصدر حکم	۵
مادهٔ هشتم:	علنیت جلسه	۵
مادهٔ نهم:	ذکر مواد قانونی درفیصله	۶
مادهٔ دهم:	واجب التعمیل بودن فیصله ها	۷
مادهٔ یازدهم:	داشتن وکیل مدافع	۷
مادهٔ دوازدهم:	داشتن ترجمان	۷
مادهٔ سیزدهم:	عدم امتناع از اصدار حکم	۸
مادهٔ چهاردهم:	استقلالیت در اصدار حکم	۸
مادهٔ پانزدهم:	عدم عضویت در حزب	۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فصل دوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت ستره محکمه

مادۀ شانزدهم: ستره محکمه ۹

مادۀ هفدهم : ترکیب ستره محکمه ۱۰

مادۀ هجدهم : دیوان های ستره محکمه ۱۰

مادۀ نزدهم : صلاحیت رئیس دیوان ۱۱

مادۀ بیستم : مستشاران قضایی ۱۱

مادۀ بیست ویکم: تعیین مستشاران قضایی ۱۲

مادۀ بیست ودوم: وظایف مستشاران ۱۲

مادۀ بیست وسوم: آمریت عمومی اداری قوۀ قضائیه ۱۳

مادۀ بیست وچهارم : وظایف و صلاحیت های قضایی ستره محکمه ۱۴

مادۀ بیست وپنجم : جلسات ستره محکمه ۱۶

مادۀ بیست وششم: نقض فیصلۀ محکمۀ تحتانی ۱۷

مادۀ بیست وهفتم: ارجاع به سبب بطلان ۱۸

مادۀ بیست وهشتم: وجوب تعمیل احکام و قرار ها ۲۰

مادۀ بیست ونهم: وظایف و صلاحیت های اداري ستره محکمه ۲۰

مادۀ سی ام : صلاحیت های رئیس ستره محکمه ۲۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت محاکم استیناف

مادۀ سی ویکم: تشکیل محکمۀ استیناف ۲۵

مادۀ سی و دوم : ترکیب دیوان های محاکم استیناف ۲۶

مادۀ سی وسوم: رسیدگی فیصله ها و قرار ها ۲۷

مادۀ سی و چهارم: رفع اختلافات صلاحیت قضایی ۲۸

مادۀ سی و پنجم : قطعیت فیصله ها و قرار ها ۲۸

مادۀ سی و ششم: وظایف و صلاحیت های رئیس محکمۀ استیناف.... ۲۹

مادۀ سی و هفتم: رهبری جلسات ۳۰

مادۀ سی و هشتم: مسؤولیت ۳۰

مادۀ سی و نهم: شعبات محکمۀ استیناف ۳۱

فصل چهارم

تشکیل ،ترکیب وصلاحیت محاکم ابتدائیه

مادۀ چهلم: تشکیل ۳۱

مادۀ چهل ویکم: ترکیب محاکم ابتدائیه......................... ۳۲

مادۀ چهل و دوم: رسیدگی قضایا توسط دیوانهای محاکم ابتدائیه..... ۳۳

مادۀ چهل و سوم: رهبری محکمه و دیوان ها ۳۴

مادۀ چهل و چهارم: محکمۀ اطفال.................................. ۳۵

مادۀ چهل و پنجم: محکمۀ ابتدائیه تجارتی ۳۶

مادۀ چهل و ششم: رسیدگی به قضایای اختصاصی ۳۶

مادۀ چهل و هفتم : ترکیب محکمۀ ابتدائیه ولسوالی................ ۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادهٔ چهل و هشتم : صلاحیت محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی..............۳۸
مادهٔ چهل و نهم : توظیف قاضی مؤقت..........................۳۸
مادهٔ پنجاهم : ایجاد دیوانهای ضروری ۳۹
مادهٔ پنجاه و یکم : طرز رسیدگی جرایم متعدد....................۳۹
مادهٔ پنجاه و دوم : مسؤولیت...................................۴۱
مادهٔ پنجاه و سوم : قطعیت فیصله...............................۴۱
مادهٔ پنجاه و چهارم : شعبات اداری ۴۲
مادهٔ پنجاه و پنجم : ادارات ثبت اسناد و وثایق ۴۲
مادهٔ پنجاه و ششم : ثبت اسناد وعلایم تجارتی ۴۳
مادهٔ پنجاه و هفتم : ارایه گزارش...............................۴۴

فصل پنجم

امور مربوط به قضات و کارکنان قوه قضائیه

مادهٔ پنجاه و هشتم : شرایط انسلاک قضاء ۴۴
مادهٔ پنجاه و نهم : سوگند ۴۶
مادهٔ شصتم: تقرر و تبدل قضات.................................۴۷
مادهٔ شصت ویکم: تقرر و تبدل کارکنان اداری ۴۸
مادهٔ شصت و دوم : تقاعد قضات ۴۹
مادهٔ شصت و سوم: تبدیلی قضات ۵۰
مادهٔ شصت چهارم : تقدریر نامه ها ۵۱
مادهٔ شصت و پنجم : تطبیق احکام قوانین کار و مامورین دولت ۵۲
مادهٔ شصت و ششم : امتیاز مسلکی ۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جریده

فصل ششم
مسؤولیت جزائی و تأدیبی قضات

مادهٔ شصت و هفتم : توقیف قاضی ۵۳

مادهٔ شصت و هشتم: تأدیب قضات ۵۴

فصل هفتم
احکام متفرقه

مادهٔ شصت و نهم : پذیرش مجدد قاضی مستعفی........................ ۵۴

مادهٔ هفتادم: لباس قضات ۵۵

مادهٔ هفتاد ویکم: کارت هویت ۵۵

مادهٔ هفتاد و دوم: داشـــتن مهـــر................................ ۵۵

مادهٔ هفتاد و سوم: امنیت قضات ومحـــاکم........................ ۵۶

مادهٔ هفتاد و چهارم: معـــــاش ۵۶

مادهٔ هفتاد و پنجم: ثبـــت دارایـــی........................ ۵۷

مادهٔ هفتاد و ششم : نـــشریه اختـــصاصی........................ ۵۷

مادهٔ هفتاد و هفتم : تاریخ انفاذ........................ ۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محکمود تشکيلاتو او واک قانون

لومړی فصل
عمومي حکمونه

هدف :

لومړۍ ماده :
دغه قانون د اساسي قانون د يوسلو شپاړسمې او يوسلو درويشتمې مادې د حکمونو پر بنسټ د افغانستان اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د تشکيل ، د سترې محکمې او د استيناف او ابتدائيه محکمو د دندو او واکونو او د هغو د اړوندو قاضيانو د چارو د تنظيم په منظور وضع شوی دی .

قانون تشکيلات وصلاحيت محاکم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول
احکام عمومی

هدف:

مادهٔ اول:
اين قانون به تأسی از احکام مواد يکصد و شانزدهم و يکصدو بيست وسوم قانون اساسی به منظور تشکيل قوهٔ قضائيه ، تنظيم وظايف و صلاحيت های ستره محکمه و محاکم استيناف و ابتدائيهٔ جمهوری اسلامی افغانستان وامور مربوط به قضات آن وضع گرديده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي (استقلاليت) :

دوه یمه ماده :

قضائیه قوه د دولت خپلواک رکن دی چې له ستړې محکمې ، د استیناف له محکمو او ابتدائیه محکمو څخه مرکبه ده .

ګرځندې (سیارې) محکمې د اړتیا په صورت کې د ستړې محکمې په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظورۍ جوړېدای شي .

د څېړنې (رسیدګۍ) واک :

دریيمه ماده :

د قضائیه قوې په واک کې د هغو ټولو د عواووڅېړنه شامله ده چې د دولت په شمول د حقیقي یا حکمي اشخاصولخوا د مدعي یا مدعي علیه په توګه د قانون د حکمونو مطابق ، دمحکمې په وړاندې اقامه کېږي .

دواک دایره :

څلورمه ماده :

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حالت کې یوه قضیه یا ساحه د

استقلالیت:

مادهٔ دوم:

قوهٔ قضائیه رکن مستقل دولت بوده ، مرکب از ستره محکمه، محاکم استیناف ومحاکم ابتدائیه میباشد.

محاکم سیار در صورت ضرورت به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور ایجاد شده می تواند .

صلاحیت رسیدگی:

مادهٔ سوم:

صلاحیت قوهٔ قضائیه شامل رسیدگی به تمام دعا ویست که از طرف اشخاص حقیقی یا حکمی به شمول دولت بحیث مدعی یا مدعی علیه در پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه می گردد.

دایرهٔ صلاحیت :

مادهٔ چهارم:

هیچ قانون نمی تواند در هیچ حالت قضیه یا ساحهٔ را از دائرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

قضائیه قوې د واک له دایرې څخه وباسي اوبلې مرجع ته یې وسپاري.
دغه حکم د اساسي قانون په (نهه شپېتمه ، اته اویایمه او یوسلو اووه ویشتمه) ماده کې درج د خاصو محکمواو په اړوندو قضیو کې د عسکري محکمو د تشکیل خنډ نه ګرځي .

پر فیصلې باندې اعتراض:

پنځمه ماده :

د دعواوو اړخونه کولای شي د کښتنۍ محکمې دصادروشوو فیصلو په هکله د قانون د حکمونو مطابق ، د پورتنۍ محکمې په وړاندې اعتراض وکړي. د محکمو قطعي فیصلې لدې حکم څخه مستثني دي .

د څېړنې ډول

شپږمه ماده :

(۱) په محکمو کې د قضیو څېړنه د قضیې د کیفیت او ماهیت له اړخه

صلاحیت قوهٔ قضائیه خارج ساخته وبه مرجع دیگری تفویض نماید.
این حکم مانع تشکیل محاکم خاص مندرج مواد(شصت و نهم ، هفتادو هشتم و یکصدو بیست و هفتم)قانون اساسی ومحاکم عسکری در قضایای مربوط به آن نمی گردد.

اعتراض بر فیصله :

مادهٔ پنجم:

طرفین دعاوی میتوانند در مورد فیصله های صادرهٔ محکمهٔ تحتانی مطابق احکام قانون ، به پیشگاه محکمهٔ فوقانی اعتراض نمایند. فیصله های قطعی محاکم ازین حکم مستثنی است.

طرز رسیدگی:

مادهٔ ششم :

(۱) رسیدگی به قضا یا در محاکم از لحاظ کیفیت و ماهیت قضیه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دوه وو (ابتدائي او استينافي) پړاوونو کې صورت مومي .

(۲) ستره محکمه د استيناف له محکمو څخه ور رسېدلې قضيې يوازې د قانون د تطبيقېدو د صحت له اړخه (د نقض يا ابرام په صورت کې) تر څېړنې لاندې نيسي ، خو دا چې په خاص حالت کې د قضيې د څېړنې واک د کيفيت او ماهيت له اړخه هغې ته سپارل شوی وي .

(۳) په محکمو کې قضيې د قاضيانو لخوا په لاندې توګه څېړل کېږي :

۱- په ابتدايي پړ او کې د دريو تنو قاضيانو په ګډون ، خو دا چې د قاضيانو شمېر له دريو تنو څخه لږ وي ، پدې صورت کې د قضيې څېړل له دريو تنو قاضيانو څخه د لږو په واسطه جواز لري .

دو مرحلۀ (ابتدائی و استینافی) صورت میگیرد .

(۲) ستره محکمه قضایای واصله از محاکم استیناف را صرفاً از نگاه صحت تطبیق قانون (در صورت نقض یا ابرام) مورد رسیدگی قرار میدهد ، مگر اینکه قانون در حالت خاص صلاحیت رسیدگی قضیه را از لحاظ کیفیت و ماهیت به آن تفویض نموده باشد .

(۳) قضایا در محاکم توسط قضات به ترتیب ذیل رسیدگی میشود :

۱- در مرحلۀ ابتدائی به اشتراک سه نفر قاضی، مگر اینکه تعداد قضات کمتر از سه نفر باشد، درینصورت رسیدگی قضیه توسط کمتر از سه نفر قاضی جواز دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- په استینافي پړاو کې د دریو تنو قاضیانو په واسطه .

۳- په وروستني پړاوکې د سترې محکمې د دوو تنو یا له هغو څخه د زیاتو قاضیانو په واسطه .

د حکم مصدر :

اوومه ماده :

محکمې د قضیو د څېړنې په وخت کې د اساسي قانون او نورو نافذو قوانینو حکمونه تطبیقوي .

په هغهٔ صورت کې چې په قضیه کې قانوني صراحت موجود نه وي ، څېړنه او د حکم صادرول د اساسي قانون په (یو سلو دېرشمه او یوسلو یو دېرشمه) ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق صورت مومي .

د جلسې علنیت :

اتمه ماده :

د افغانستان په محکمو کې محاکمه په څرګنده (علني) توګه

۲- در مرحلۀ استینافی توسط سه نفر قاضی.

۳- در مرحلۀ فرجام توسط دو نفر قاضی ستره محکمه یا بیشتر از آن.

مصدر حکم:

مادۀ هفتم:

محاکم حین رسیدگی قضایا، احکام قانون اساسی وسائر قوانین نافذه را تطبیق می نمایند.

در صورتیکه صراحت قانونی در قضیه موجود نباشد، رسیدگی واصدار حکم مطابق به احکام مندرج مواد (یکصد و سی ام و یکصد سی و یکم) قانون اساسی صورت میگیرد.

علنیت جلسه:

مادۀ هشتم:

در محاکم افغانستان ، محاکمه به صورت علنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دايرېږي او هر شخص حق لري د قانون د حکمونو له په پام کې نیولو سره په هغې کې حضور ومومي .

محکمه کولای شي په هغو حالاتو کې چې په قانون کې تصریح شوي دي یا د محاکمې سري توب اړین تشخیص شي ، سري جلسې دایرې کړي خو د حکم اعلام په هر حال باید علني وي .

په فیصله کې د قانوني موادو ذکر کول :

نهمه ماده :

محکمې مکلفې دي د استناد وړ قانوني موادو په ذکرولو سره د هغهٔ حکم دلایل او اسباب چې صادر وي یې، په خپله فیصله کې تصریح کړي .

دایر میگردد و هر شخص حق دارد با رعایت احکام قانون در آن حضور یابد .

محکمه میتواند در حالاتیکه در قانون تصریح گردیده ، یا سری بودن محاکمه ضروری تشخیص گردد ، جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید به هر حال علنی باشد .

ذکر مواد قانونی در فیصله:

مادهٔ نهم:

محاکم مکلف اند دلایل واسباب حکمی را که صادر می کنند با ذکر مواد قانونی مورد استناد در فیصلهٔ خویش تصریح نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فیصلو واجب التعمیل والی :

لسمه ماده :

د محکمو قطعي فیصلې واجب–التعمیل دي،خو دشخص په مرګ د حکم په حالت کې چې د جمهور رئیس له منظورۍ وروسته تطبیقیږي.

د مدافع وکیل لرل :

یوولسمه ماده :

هر شخص کولای شي له نیونې سره سم ، د تور د دفع کولو یا د حق د اثبات لپاره ، شخصاً اقدام وکړي او یا مدافع وکیل وټاکي. په جنائي قضیو کې د نېستمنو اشخاصو لپاره د اړوند تقنیني سند مطابق ، مدافع وکیل ټاکل کیږي.

د ژباړونکي لرل:

دوولسمه ماده :

که چیرې د دعوي لوری ، په هغه رسمي ژبه چې محاکمه په هغې صورت مومي ، ونه پوهیږي، د قضیې په موادو او سندونو باندې

واجب التعمیل بودن فیصله ها :

مادۀ دهم:

فیصله های قطعی محاکم واجب–التعمیل است،مگر در حالت حکم بمرگ شخص که بعداز منظوری رئیس جمهور تطبیق میگردد.

داشتن وکیل مدافع:

مادۀ یازدهم:

هر شخص میتواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و یا اثبات حق خود وکیل مدافع تعیین کند . در قضایای جنائی برای اشخاص بی بضاعت طبق سند تقنینی مربوط وکیل مدافع تعیین می شود.

داشتن ترجمان:

مادۀ دوازدهم:

هرگاه طرف دعوی، لسان رسمی را که محاکمه توسط آن صورت می گیرد ، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضیه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرتیا او په محکمه کې په مورنۍ ژبه د ترجمان په واسطه د خبروکولو حق ورته تأمینیږي .

د حکم له صادرولو څخه ډډه نه کول :

دیارلسمه ماده :

محکمه نشي کولای د هغې قضیې په هکله چې تر څېړنې لاندې یې نیولې ده ، د حکم له صادرولو څخه ډډه وکړي . تر څېړنې لاندې قضیه د تصمیم له نیولو د مخه له محکمې څخه ایستل کېدای نشي .

د حکم په صادرولو کې خپلواکي :

څوارلسمه ماده :

محکمې د قضیو د څېړنې په وخت کې خپلواکې دي او د حکم په صادرولو کې یوازې د قانون تابع دي .

د محکمو په واسطه څېړنه او دحکم صادرول د قانون او محکمې په

صحبت در محکمه به زبان مادری توسط ترجمان برایش تأمین می گردد.

عدم امتناع از اصدار حکم:

مادۀ سیزدهم:

محکمه نمی تواند دربارۀ قضیه ای که آنرا مورد رسیدگی قرار داده است ، از اصدار حکم امتناع ورزد . قضیۀ تحت بررسی قبل از اتخاذ تصمیم از محکمه خارج ساخته شده نمی تواند.

استقلالیت در اصدار حکم:

مادۀ چهاردهم:

محاکم حین رسیدگی به قضایا مستقل بوده و درصدور احکام صرف تابع قانون می باشند.

رسیدگی واصدار حکم توسط محاکم براساس اصل تساوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړانـــدې د اړخونـــو د تـــساوۍ د اصل پر بنسټ او د عــدالت او ناپلوۍ په پام کې نیولو سره صورت مومي .

<u>په ګوند کې نه غړیتوب :</u>

پنځلسمه ماده :

قاضیان نشي کــولای د دنــدې د تصدۍ په موده کې د سیاسي ګوند غړیتوب ولري .

دوه یم فصل

د سترې محکمې تشکیل ، ترکیب او واک

<u>ستره محکمه :</u>

شپاړسمه ماده :

ستره محکمــه د هېــواد د ډېــر عالي قضایي ارګان پــه توګــه ، د افغانستان د اسلامي جمهوریــت د قضائیه قوې پــه ســرکې ځــای لري .

طـــرفین در برابـــر قـــانون و محکمـــه و رعایـــت عـــدالت و بـــی طرفـــی صـــورت می گیرد.

<u>عدم عضویت درحزب:</u>

مادۀ پانزدهم :

قضات نمی توانند درمدت تصدی وظیفه عضویت حزب سیاســی را داشته باشند.

فصل دوم

تشکیل ، ترکیب وصلاحیت ستره محکمه

<u>ستره محکمه:</u>

مادۀ شانزدهم :

ســـتره محکمـــه بـــه حیـــث عـــالی تـــرین ارگـــان قـــضائی کـــشور در رأس قـــوۀ قـــضائیه جمهوری اسلامی افغانستان قـــرار دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سترې محکمې ترکيب :

اوولسمه ماده :

ستره محکمه له نهو غــړو څخــه جوړه ده چې د اساسي قانون پــه يو سلو اووه لسمه او يــو ســلو اتلسمه ماده کــې د درج شــوو حکمونوله په پام کې نيولو سره ، د ولسي جرگې په تاييد ، د جمهــور رئيس لخوا ټاکل کيږي .

جمهور رئيس له غړو څخه يوېې ، د سترې محکمې د رئيس په توگــه ټاکي .

د سترې محکمې ديوانونه :

اتلسمه ماده :

(۱) ستره محکمه له لاندې ديوانونو څخه جوړه ده :

۱- د عمومي جزاء ديوان .

۲-د عامه امنيت ديوان.

۳- د مــدني او عامــه حقوقــو ديوان .

۴- سوداگريز(تجارتي) ديوان .

(۲) د دې مــادې په (۱) فــقره

ترکيب ستره محکمه:

مادۀ هفدهم :

ستره محکمه مرکب از نه عــضو بوده که بــا نظرداشــت احکــام مندرج مواد يک صد و هفــدهم و يــک صــد و هجــدهم قــانون اساسى از طرف رئيس جمهور بــه تائيــد ولــسى جرگــه تعيــين مى گردند.

رئيس جمهور يکى از اعـضاء را بحيث رئيس ستره محکمه تعيــين مى نمايد.

ديوان هاى ستره محکمه:

مادۀ هجدهم :

(۱) ســتره محکمــه متــشکل از ديوانهاى ذيل ميباشد:

۱- ديوان جزاى عمومى .

۲- ديوان امنيت عامه.

۳- ديــوان مــدنى و حقــوق عامه .

۴- ديوان تجارتى .

(۲) رياست هريک از ديــوانهاى

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــې د درج شــــوو دېوانونـــــو د هر یوهٔ ریاست د سترې محکمې لــه غــړو څخـــه یــو چــې د سترې محکمې د رئیس په ټاکنه د یوهٔ کال لپاره په وارســـره ټاکـــل کېږي ، په غاړه اخلي .

د دېوان د رئیس واک :

نولسمه ماده :

د سترې محکمې د دېوانونو رئیسان د لاندې واکونو او دندو لرونکـــي دي :

۱- د اړونــد دېــوان د فعالیــت لارښوونه .

۲- د اړونــد دېــوان د غونــډو جوړول او د هغو ریاست کول .

۳-داړوندودېوانونودچاروتنظیمول او د قضایي تجربــو توحیـــدول او سترې محکمې ته درپوټ ورکول .

قضائي مستشاران :

شلمه ماده :

ستره محکمه د قضایي مستشارانو لرونکې ده چې ټول شــمېرېي لـــه

منـــدرج فقـــرهٔ (۱) ایـــن مـــاده را یکی از اعضای ستره محکمه که بالنوبـــه بـــه انتخـــاب رئـــیس ستره محکمه برای مدت یک سال تعیـــین مـــی شـــود، بـــه عهـــده می گیرد.

صلاحیت رئیس دیوان:

مادهٔ نزدهم:

رؤسای دیوان های ستره محکمـــه دارای صلاحیت ها و وظایف ذیل می باشند :

۱-رهبـــری فعالیـــت دیـــوان مربوط.

۲- تدویر جلسات دیوان مربوط و ریاست از آن.

۳- تنظیم امور و توحید تجـــارب قضائی دیوان های مربوط و ارائـــه گزارش به ستره محکمه.

مستشاران قضائی :

مادهٔ بیستم :

ستره محکمـــه دارای مشتـــشاران قضائی میباشد که تعداد مجـــموعی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشـــو تنوڅخـــه زياتېـــداى نشي .

د قضايي مستشارانو ټاکل :

يو ويشتمه ماده :

د سترې محكمې قضايي مستشاران د هغو قاضيانو له منځ څخه ټاكـــل كېږي چې د بشپړ اهليت ، كفايت او درايت لرونكي وي او لږترلـــږه لس كاله يې بالفعل قضايي خدمت سرته رسولى وي .

په دېوانونو كې د قضايي مستشارانو توظيفول د سترې محكمې د رئيس واک دى .

د مستشارانو دندې :

دوه ويشتمه ماده :

قضايي مستشاران ، ور رســېدلې قضيې تحليل او ارزوي ، رپوټ يې برابر وي او د تصميم نيولو لپاره يې قـــضايي غونـــډې تـــه وړانـــدې كوي .

آنها از سی و شش نفر بیشتر بوده نمی تواند.

تعیین مستشاران قضائی:

مادۀ بیست و یکم:

مستشاران قضائی ستره محکمه از میان قضاتی تعیین می گردند کـــه دارای اهلیت، کفایت و درایـــت کامل بوده و حد اقل ده سال طور بالفعل خدمت قضائی را انجام داده باشند .

توظیف مستشاران قضائی در دیوان ها از صلاحیت رئیس ستره محکمه می باشد.

وظایف مستشاران :

مادۀ بیست و دوم:

مستـــشاران قـــضائی ، قـــضایای وارده را تحلیـــــل و ارزیـــــابی نمـــوده ، گـــزارش آنـــرا تهیـــه و غرض اتخاذ تصمیم بـــه جلـــسۀ قضائی ارائه می نماید .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائيه قوې عمومي اداري آمريت :

درويشتمه ماده :

(۱) قضايي قوه د اجرايي او قضايي چارو دښه تنظيم په منظور،د عمومي اداري آمريت لرونکې ده چې په سر کې يې عمومي آمر ځای لري .

(۲) عمومي اداري آمر د سترې محکمې د رئيس په وړانديز او د جمهور رئيس په منظورۍ ټاکل کېږي .

عمومي اداري آمر په عين حال کې د سترې محکمې منشي او ويندوی دی اودلاندې اوصافو لرونکی وي:

۱- د تقرر په وخت کې يې سن له دېرشو کلونو څخه لږ نه وي .

۲- د عالي تحصيلاتو لرونکی وي او په اداره کې کافي تجربه ولري.

۳- د ښه سيرت او نېک شهرت لرونکی وي .

۴- د محکمې لخوا د بشري ضد او جنايت جرمونو په ارتکاب يا له

آمريت عمومی اداری قوهٔ قضائيه:

مادهٔ بيست و سوم :

(۱) قوهٔ قضائيه به منظور تنظيم بهتر امور اجرائی و قضائی ، دارای آمريت عمومی اداری بوده که در رأس آن آمر عمومی قرار دارد.

(۲) آمر عمومی اداری به پيشنهاد رئيس ستره محکمه و منظوری رئيس جمهور تعيين ميگردد .

آمر عمومی اداری در عين حال منشی وسخنگوی ستره محکمه بوده ودارای اوصاف ذيل می باشد:

۱- سن وی حين تقرر از سی سال کمتر نباشد.

۲- دارای تحصيلات عالی بوده و در اداره تجربهٔ کافی داشته باشد.

۳- دارای حسن سيرت وشهرت نيک باشد.

۴- از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری و جنايت يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدني حقوقو څخه په حرمان نه وي محکوم شوی .

(۳) ستره محکمه د مسلکي او اداري څانګو لرونکې ده چې د قضائیه قوې د عمومي اداري آمریت په چوکاټ کې فعالیت کوي . د سترې محکمې د مسلکي او اداري څانګو تشکیل او د فعالیت ډول د جلا مقررو مطابق تنظیمېږي .

(۴)عمومي اداري آمریت کولای شي عندالضرورت دسترې محکمې د تائیداو دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته نورې څانګې جوړې کړي.

<u>د سترې محکمې قضائي دندې او واکونه :</u>

څلېریشتمه ماده :

ستره محکمه د قوانینو د تفسیر او قضائي چارو په ساحه کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

۱- د قانون مطابق د حکومت یا محکمو د غوښتنې پر اساس ، له اساسي قانون سره د قوانینو ، تقنیني

حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

(۳) ستره محکمه دارای شعبات مسلکی واداری میباشد که در چوکات آمریت عمومی اداری قوۀ قضائیه فعالیت می نمایند. تشکیل و طرز فعالیت شعبات مسلکی و اداری ستره محکمه طبق مقرره های جداگانه تنظیم می گردد.

(۴) آمریت عمومی اداری می تواند عندالضرورت شعبات دیگری را بعد از تائید ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

<u>وظایف و صلاحیت های قضائی ستره محکمه :</u>

مادۀ بیست و چهارم :

ستره محکمه در ساحۀ تفسیر قوانین و امور قضائی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد :

۱- بررسی مطابقت قوانین ، فرامین تقنینی و معاهدات بین الدول و میثاق های بین المللی با قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمانونو ، بين الدول معاهــدو او نړيوالو ميثاقونو د مطابقت څېړل او د هغو تفسيرول .

۲- د حکومت له لارې ملي شوري ته د قضايي چارو د تنظيم په ساحه کې د قانون د طرحې وړانديز .

۳- په اړوندو قوانينو کې د اټکــل شويو احوالــو مطــابق ، د لــوی څارنوال يا د دعــوي د لــوري د اعتراض پر بنسټ ، د نويو دليلونو د پيداکېدو په ســبب د محکمــو پرقطعي فيصلو باندې نوې کتنه.

۴-د مؤجه دليلونو د موجوديت په حال کې،دلوی څارنوال يا د دعوي دلوري دغوښتنې پربنسټ د محکمو د واک د تنازع حل کول او له يوې محکمې څخه بلې محکمې تــه د قضيې د څېړنې د واک سپارل .

۵- د قانون د حکمونو مطــابق ، بهرني دولت ته د مجرمينو د بېرته ورکړې(اعادې)په هکله د دليلونــو څېړنه او د تصميم نيول .

اساسی و تفسير آنها بــر اســاس تقاضای حکومت يا محاکم طبــق قانون .

۲- پيشنهاد طرح قانون در ساحۀ تنظيم امور قضائی به شورای ملی از طريق حکومت .

۳- تجديد نظر بر فيــصله هــای محاکم به سبب ظهــور دلايــل جديد بر اســاس اعتــراض لــوی څارنوال يا طرف دعــوی ، طبــق احوال پيشبينی شــده در قــوانين مربوط .

۴- حل تنازع صلاحيت محاکم و تفويض صلاحيت رسيدگی قضيه از يک محکمه بــه محکمــۀ ديگــر براساس تقاضای لوی څــــارنوال يا طرف دعوی در حال موجوديت دلايل مؤجه.

۵- بررســـی دلايــل واتخـــاذ تصميم در مورد اعادۀ مجرمين بــه دولت خارجی مطابق بــه احکــام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- د اساسي قانون د اته ویشتمې مادې د حکم له په پام کې نیولـو سره بهرني دولت ته د هېواد د تبعه د تسلیمولو په هکله د تورد دلیلونو څېړنه او د تصمیم نیول .

۷- د قضائی تګلارې (رویـــې) د وحدت تأمینول .

۸- د قاضیانو د جنائي او انتظامي سرغړونو په هکله د تصمیم نیول .

۹- په قضایي چارو کې د محکمو د استهداء ګانو څېړل او ورتــه د ځواب ورکول .

د سترې محکمې غونډې :

پنځه ویشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په هرو پنځلسو ورځوکې ،عادي غونډه دایروي.

د سترې محکمـــې فـــوق العــاده غونډې، د سترې محکمې د رئیس په غـــوښتنه د لـــوی څارنوال پـــه وړاندیز یا د هغې د غړو د یوهٔ ثلث د غوښتنې پربنسټ دایرېدلی شي .

۶- بررسی دلایل اتهـــام واتخـــاذ تصمیم در مورد تسلیم دهی تبعـــهٔ کشور به دولت خارجی با رعایت حکم مادهٔ بیست و هشتم قـــانون اساسی.

۷- تـــأمین وحـــدت رویـــه قضائی .

۸- اتخاذ تصمیم در مورد تخلفات جنائی و انتظامی قضات .

۹- بررسی استهداآت محـــاکم در امـــور قـــضائی و ارائـــه جـــواب به آن .

جلسات ستره محکمه :

مادهٔ بیست و پنجم :

(۱) ستره محکمه در هر پانزده روز جلسهٔ عادی را دایر می نماید.

جلسات فوق العادهٔ ستره محکمـــه بر اساس تقاضای رئـــیس ســـتره محکمه ، پیشنهاد لوی څارنوال یا مطالبهٔ یک ثلث اعضای آن دایـــر شده می تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د سترې محکمې د غونډو د دایرېدو نصاب د هغې د غړو د دوو ثلثوپه حضور بشپړېږي.تصمیمونه په غونډه کې د حاضرو غړو د رأیو په اکثریت نیول کېږي خوداچې په دې قانون کې بل ډول اټکل شوي وي .

(۳) لوی څارنوال او د هغهٔ په غیاب کې هغه مرستیال چې ورته واک ورکړل شوی دی ، د جزایي موضوعګانو په اړه د سترې محکمې په غونډو کې ګډون کوي .

(۴) د دې قانون د څلېریشتمې مادې د(۱،۲ ،۳ ،۴ ،۵ ،٦ او۸) اجزاوو په درج شوو مواردو کې تصمیمونه ، د سترې محکمې د غړو د دوو ثلثو په بشپړ اکثریت سره نیول کېږي .

د کښتنۍ محکمې د فیصلې نقضول :

شپږ ویشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محکمې دیوان د اعتراض وړ فیصلې د

(۲) نصاب جلسات ستره محکمه با حضور دو ثلث اعضای آن تکمیل می گردد ، تصامیم به اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه اتخاذ میگرددمگراینکه دراین قانون طوری دیگری پیشبینی گردیده باشد .

(۳) لوی څارنوال و در غیاب وی معاون که به وی تفویض صلاحیت شده است ، به ارتباط موضوعات جزائی در جلسات ستره محکمه اشتراک می نماید.

(۴) در موارد مندرج اجزای (۱،۲،۳، ۴،۵،٦ و ۸) مادهٔ بیست و چهارم این قانون ، تصامیم به اکثریت دو ثلث کامل اعضای ستره محکمه اتخاذ می گردد.

نقض فیصلهٔ محکمهٔ تحتانی:

مادهٔ بیست و ششم:

(۱) هرگاه دیوان ستره محکمه حین رسیدگی فیصله مورد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خېرېږي په وخت کې وومي چې د لاندېنۍ محکمې فیصله له قانون سره په مخالفت یا د هغۀ په تطبیق یا تأویل کې له خطاء یا د اسلامي شریعت له حکمونو سره په مخالفت کې صادره شوې ده، فیصله نقضوي او د حکم د صادرولو لپاره یې لاندېنۍ محکمې ته راجع کوي .

د سترې محکمې دېوان کولای شي په فیصله کې د نقض د مواردو په کتنې سره ، اګر که د معترض په اعتراض کې په هغو تصریح شوې نه وي ، هم هغه نقض کړي .

(۲) که چېرې خطاء د قانون په تطبیق کې یا خطا د هغۀ په تاویل کې د فیصلې په پایله کې اغېزمنه نه وي او حکم اساساً صحیح او له قانون سره موافق وي ، اړوند دېوان کولای شي هغه تائید کړي .

د بطلان په سبب ارجاع :

اووه ویشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محکمې

اعتراض دریابد که فیصلۀ محکمۀ تحتانی در مخالفت با قانون یا خطا در تطبیق یا تأویل آن صادر گردیده، فیصله را نقض و غرض صدور حکم به محکمۀ تحتانی ارجاع میدارد .

دیوان ستره محکمه می تواند درصورت ملاحظۀ موارد نقض در فیصله ، گرچه در اعتراض معترض به آن تصریح نشده باشد نیز آنرا نقض نماید.

(۲) در صورتیکه خطا در تطبیق قانون یا خطا در تأویل آن در نتیجۀ فیصله مؤثر نبوده وحکم اساساً صحیح وموافق قانون باشد ، دیوان مربوط می تواند آنرا تائید نماید.

ارجاع به سبب بطلان:

مادۀ بیست و هفتم :

(۱) هرگاه دیوان ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېوان د اعتراض وړ فيصله ، په حکم کې د بطلان يا په حکم کې د اغېزمنو اساسي اجراآتو د بطلان په سبب نقض کړي ، قضيه د هغې د دليلونو په صريح ذکرکولو سره ، اړونده محکمې ته ارجاع کوي ، لومړۍ محکمې ته د قضيې د ارجاع په حالت کې ، د حکم صادرول د هغو قاضيانو په واسطه چې اکثريت ئې غير له لومړنيو قاضيانو څخه وي ، صورت مومي .

(۲) که چېرې د هغې محکمې پر صادر شوي حکم باندې چې دعوي ورته راجع شوې ده، دوه يم ځل اعتراض صورت و مومي او اعتراض د هماغو علتونو او اسبابو پر بناء وي او مرجوع اليه محکمه پخواني حکم چې د سترې محکمې په دېوان کې نقض شوی و ، په هماغو لومړنيو دليلونو باندې حکم کړی وي ، موضوع تر غور او څېړنې لاندې نيسي ، په هغه صورت کې چې د اعتراض وړ حکم د سترې محکمې لخوا د رأيو په

فيصلۀ مورد اعتراض را به سبب بطلان در حکم يا بطلان در اجراآت اساسی مؤثر در حکم، نقض نمايد، قضيه را با ذکر صريح دلايل آن به محکمۀ مربوط ارجاع ميدارد، در حالت ارجاع قضيه به محکمۀ اولی، صدورحکم توسط قضاتی که اکثريت غيراز قضات اولی باشند، صورت ميگيرد.

(۲) هرگاه برحکم صادره ازمحکمۀ که دعوی به آن ارجاع شده ، بار دوم اعتراض صورت بگيرد واعتراض برمبنای همان علل واسباب باشد ومحکمۀ مرجوع اليه حکم قبلی را که در ديوان ستره محکمه نقض گرديده بود، با همان دلايل اولی حکم نموده باشد ، ستره محکمه موضوع را تحت غور ورسيدگی قرار ميدهد، در صورتيکه حکم مورد اعتراض به اکثريت آراء از طرف ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثریت سره نقض شي ، څېړنه او د حکم صادرول د هغې محکمې په واسطه صورت مومي چې منقوضه حکم د نوموړي هیئت لخوا ورته راجع شوی دی ، په دې صورت کې مرجوع الیه محکمه د سترې محکمې د لارښودي قرار په پام کې نیولو مکلفه ده او د هغې صادره حکم قطعي دی .

د حکمونو او قرارونو د تعمیل وجوب :

اته ویشتمه ماده :

پر ښکتنیو محکمو باندې د قضیو د بیا څېړنې په هکله د پورتنیو (فوقاني) محکمو حکمونه او قرارونه واجب التعمیل دي .

د سترې محکمې اداري دندې او واکونه :

نهه ویشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په اړوندو اداري چارو کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

نقض گردد، رسیدگی و اصدار حکم توسط محکمۀ صورت می گیرد که حکم منقوضه از طرف ستره محکمه به آن ارجاع شده است ، در این صورت محکمۀ مرجوع الیه مکلف به رعایت مفاد قرار رهنمودی ستره محکمه بوده و حکم صادرۀ آن قطعی میباشد.

وجوب تعمیل احکام و قرار ها :

مادۀ بیست و هشتم :

احکام وقرار های محاکم فوقانی در مورد رسیدگی مجدد قضایا بر محاکم تحتانی واجب التعمیل میباشد.

وظایف و صلاحیت های اداری ستره محکمه:

مادۀ بیست و نهم :

(۱) ستره محکمه در امور اداری مربوطه دارای وظایف وصلاحیت های آتی می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د حکومت په سلا د قضائیه قوې د بودجې برابرول .

۲- د محکمو د ادارو د فعالیتونو لارښودنه او ورڅخه څارنه .

۳- د محکمو د قضايي او اداري چارو د تنظیم په منظور د مقررو او لوایحو وضع کول .

۴- د قضايي چارو د تدقیق او مطالعاتو د پایلې څېړنه او د محکمو د نیمګړتیاوو د لرې کولو او د اجراآتو د توحید او سمون په منظور د تدبیرونو نیول .

۵- د دې قانون د حکمونو مطابق، دجمهوري ریاست مقام ته دقاضیانو او مستشارانود ټاکنې وړاندیز .

۶- د دې قانون د حکمونو مطابق، د قاضیانو د تقرر ، تبدل ، ترفیع ، د خدمت د تمدید او دتقاعد وړاندیز .

۷- د جمهوری ریاست مقام ته د محکمو او د سندونو او وثیقو د ثبت د ادارو د جوړولو (تأسیس) او

۱-ترتیب بودجۀ قوۀ قضائیه به مشورۀ حکومت.

۲-رهبری ومراقبت از فعالیت های ادارات محاکم.

۳-وضع مقرره ها ولوایح به منظور تنظیم امور قضائی واداری محاکم.

۴-بررسی نتیجۀ تدقیق و مطالعات امور قضایی و اتخاذ تدابیر به منظور رفع نواقص وتوحید وانسجام اجراآت محاکم.

۵-پیشنهاد تعیین قضات و مستشاران به مقام ریاست جمهوری مطابق به احکام این قانون .

۶-پیشنهاد تقرر ، تبدل ، ترفیع ، تمدید خدمت و تقاعد قضات مطابق احکام این قانون .

۷- پیشنهاد تأسیس محاکم و ادارات ثبت اسناد و وثایق و تعیین صلاحیت های قضائی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغو د قضايي او اداري واک د ټاکلو وړاندیز .

۸- د قضائیه قوې د بودجې تطبیقول .

۹-د محکمو دفعالیت د پرمخ بیولو په منظور،د لازمو اسانتیاوو تأمینول.

۱۰- د قضايي ستاژ د کورس دایرول او په هغۀ پورې د اړوندو چارو تنظیمول .

۱۱- د قاضیانو د پوهې او تجربو د سطحې د لوړولو لپاره د مقتضي تدبیرونو نیول .

۱۲- د قضائیه قوې د نورو اداري کارکوونکو له اجراآتو او فعالیتونو څخه څارنه .

۱۳- د کلنۍ احصائیې او په قضايي برخه کې د ټولو محکمو له فعالیتونو څخه د رپوټ برابرول .

۱۴- نورې هغه دندې او واکونه چې په دې قانون او نورو قوانینو کې سترې محکمې ته سپارل شوي دي .

اداری آنها بمقام ریاست جمهوری.

۸-تطبیق بودجۀ قوۀ قضائیه.

۹-تأمین تسهیلات لازم به منظور پیشبرد فعالیت محاکم.

۱۰- تدویر کورس ستاژ قضائی وتنظیم امور مربوط به آن.

۱۱-اتخاذ تدابیر مقتضی برای ارتقاء سطح دانش و تجارب قضات.

۱۲-نظارت از اجراآت و فعالیت های سایر کارکنان اداری قوۀ قضائیه .

۱۳-تهیۀ احصائیۀ سالانه و گزارش از فعالیت های تمام محاکم در بخش قضائی .

۱۴-سایر وظایف و صلاحیتهای که درین قانون وقوانین دیگر به ستره محکمه تفویض گردیده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي واکونه ، د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت لـه لارې اعمالېږي .

د سترې محکمې د رئيس واکونه :

دېرشمه ماده :

د سترې محکمې رئيس د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې ممثل او د لاندې واکونو لرونکی دی :

۱- د سترې محکمې د قضايي او اداري فعاليتونو عمومي لارښودنه .

۲- د سترې محکمې د غونډو رياست .

۳- عندالاقتضاء د سترې محکمې د اړوندو دېوانونو د قضايي غونډو رياست .

۴- د محکمو د فعاليتونو د پلټنې په اړه د امر صادرول .

۵- د قاضيانو د جرمونو او دهغو

(۲) صلاحيت های مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از طريق آمريت عمومی اداری قوۀ قضائيه اعمال ميگردد .

صلاحيت های رئيس ستره محکمه:

مادۀ سی ام:

رئيس ستره محکمه ممثل قوۀ قضائيۀ جمهوری اسلامی افغانستان بوده، دارای صلاحيتهای ذيل ميباشد:

۱- رهبری عمومی فعاليتهای قضائی واداری ستره محکمه.

۲- رياست از جلسات ستره محکمه.

۳-عندالاقتضاء رياست جلسات قضائی ديوانهای مربوط ستره محکمه.

۴- اصدار امر مبنی بر تفتيش فعاليت های محاکم.

۵- اصدار امر مبنی بر رسيدگی

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قضايي او اداري سرغړونو څخه د راپيدا شوو قضيو د څېړنې په اړه د امر صادرول .

٦- د محكمو د قطعي فيصلو پر تطبيق باندې څارنه .

٧- د قضائيه قوې د بودجې له سالم تطبيق څخه څارنه او مراقبت .

٨- د ناروغۍ ، رخصتۍ ، غيابت او نورو علتونو په حالت كې د سترې محكمې يوۀ غړي ته د خپلو ټولو يا يوې برخې واكونو سپارل .

٩- د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت پر فعاليت باندې څارنه .

١٠- جمهور رئيس ته د قضائيه قوې د قضايي او اداري اجراآتو د ريوټ وړاندې كول .

١١- د جمهوري رياست مقام ته د قاضيانودمحاكماتي اوتأديبي مجازاتو د عفوې او تخفيف وړانديز .

١٢-ددې قانون او نورو قوانينو د

قضا يای ناشی از جرايم و تخلفات قضائی واداری قضات.

٦- نظارت بر تطبيق فيصله های قطعی محاكم.

٧- نظارت و مراقبت از تطبيق سالم بودجۀ قوۀ قضائيه.

٨- تفويض تمام يابرخی از صلاحيتهای خود در حالت مريضی، رخصتی، غيابت وساير علل به يكی ازاعضای ستره محكمه.

٩- نظارت بر فعاليت آمريت عمومی اداری قوۀ قضائيه.

١٠- ارائه گزارش اجراآت قضائی واداری قوۀ قضائيه به رئيس جمهور.

١١- پيشنهاد عفو و تخفيف مجازات محاكماتی وتأديبی قضات به مقام رياست جمهوری.

١٢- ساير صلاحيت های مفوضه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حكمونو مطابق نور ورسپارل شوي واكونه .

دریيم فصل

د استيناف محكمو تشكيل، تركيب او واک

د استيناف محكمې تشكيل:

يو دېرشمه ماده :

(۱) د استيناف محكمه د هېواد د هر ولايت په سطح د دې قـانون د حكمونو مطابق جوړېږي .

(۲) د استيناف محكمه له رئيس ، مرستيال ، د دېوانونو له رئيسانو او قضايي غړو څخه مركبه ده .

د استيناف محكمې رئيس د هغـو قاضيانو له منځ څخه ټاكل كېـږي چې د بشپړ اهليـت ، تجربـې او درايت لرونكي وي .

(۳) د عمومي جزاء د دېوان رئيس

بر طبق احكام اين قانون و قـوانين ديگر.

فصل سوم

تشكيل ، تركيب وصلاحيت محاكم استيناف

تشكيل محكمۀ استيناف :

مادۀ سی و يكم:

(۱) محكمۀ استيناف در سطح هر ولايت كشور طبق احكام اين قانون ايجاد ميگردد.

(۲) محكمۀ استيناف مركـب از رئيس ، رؤساى ديوانها واعـضاى قضائى ميباشد.

رئيس محكمۀ اسـتيناف از ميـان قضاتى تعيين مى گردد كـه داراى اهليت، تجربـه ودرايـت كامـل باشد.

(۳) رئيس ديوان جزاى عمومى

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف د محكمې د رياست مرستيال دى .

<u>د استيناف محكمو د دېوانونو تركيب :</u>

دوه دېرشمه ماده :

(۱) د استيناف محكمې د لاندې دېوانونو لرونكې دي :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲- د عامه امنيت دېوان .

۳- د مدني او شخصيه احوالو دېوان .

۴- د عامه حقوقو دېوان .

۵- سوداګريز (تجارتي) دېوان .

٦- د كوچنيانو دېوان .

(۲) د استيناف محكمې په هر دېوان كې د قضايي غړو شمېر له شپږو تنو څخه نشي زياتېداى .

(۳) ترافيكي قضيې د استيناف د عمومي جزاء دېوان څېړي .

(۴) ستره محكمه كولاى شي د جمهور رئيس له منظورى

معاون رياست محكمۀ استيناف ميباشد.

<u>تركيب ديوان هاى محاكم استيناف:</u>

مادۀ سى و دوم:

(۱) محاكم استيناف داراى ديوان هاى آتى ميباشد:

۱- ديوان جزاى عمومى.

۲- ديوان امنيت عامه.

۳- ديوان مدنى واحوال شخصيه.

۴- ديوان حقوق عامه.

۵- ديوان تجارتى.

٦- ديوان اطفال .

(۲) تعداد اعضاى قضائى در هر ديوان محكمۀ استيناف ازشش نفر بيشتر بوده نميتواند.

(۳)قضاياى ترافيكى را ديوان جزاى عمومى استيناف رسيدگى مينمايد.

(۴) ستره محكمه مى تواند عندالضرورت ديوان هاى ديگرى را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته د استيناف محکمو په چوکاټ کې عندالضرورت نور دېوانونه جوړ کړي .

<u>د فيصلو او قرارونو څېړل :</u>

درې دېرشمه ماده :

(۱)د استيناف محکمه د ښکتنيو محکمو فيصلې او قرارونه چې تر اعتراض لاندې راغلې وي ، په هغو احوالو اوترتيب سره چې پدې قانون اونورو قوانينو کې تصريح شويدي ، په استينافي پړاو کې څېړي .

(۲) د استيناف محکمه د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو قضيو د څېړنې په وخت کې د دعوي ټول حالات او کوايف تر بياغورونې لاندې نيسي ، د ښکتنيو محکمو فيصلې او قرارونه کولای شي د قانون د حکمونو مطابق تصحيح ، نقض ، تعديل ، تائيد يا لغوه کړي .

در چوکات محاکم استيناف بعداز منظوری رئيس جمهور ايجاد نمايد.

<u>رسيدگی فيصله ها و قرارها :</u>

مادۀ سی و سوم :

(۱) محکمۀ استيناف فيصله ها وقرار های محاکم تحتانی را که مورد اعتراض قرار گرفته ، در احوال وترتيبی که دراين قانون و قوانين مربوط تصريح گرديده، در مرحلۀ استينافی رسيدگی می نمايد.

(۲) محکمۀ استيناف حين رسيدگی قضايای مندرج فقرۀ (۱) اين ماده ، تمام حالات وکوايف دعوی را مجدداً تحت غور قرار داده ، فيصله ها وقرار های محاکم تحتانی را می تواند طبق احکام قانون تصحيح، نقض، تعديل، تائيد يا لغو نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضايي واک د اختلافونو لرې کول :

څلور دېرشمه ماده :

(۱) که چېرې د يوې جزائي قضيې د څېړنې د واک په هکله د دوو محکمو تر منځ چې د استيناف د محکمې په قضايي حوزه کې قرار لري ، اختلاف رامنځته شي ، د اختلاف حل او د واکمنې محکمې تشخيص ، داستيناف محکمې د رئيس تر اثر لاندې د دېوانونو له رئيسانو څخه د جوړ هيئت په واسطه صورت مومي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي حالت کې د ترتوقيف لاندې تورن د برخليک ټاکل د استيناف محکمې واک دی .

د فيصلو او قرارونو قطعيت :

پنځه دېرشمه ماده :

د استيناف محکمو فيصلې او قرارونه ، په واک کې په ټولوشاملو قضيو کې قطعي دي .

رفع اختلافات صلاحيت قضائی :

مادۀ سی و چهارم :

(۱) هرگاه در مورد صلاحيت رسيدگی يک قضيۀ جزائی بين دو محکمه که در حوزۀ قضائی محکمۀ استيناف قرار دارند، اختلاف بروز نمايد ، حل اختلاف و تشخيص محکمۀ ذيصلاح توسط هيئتی مرکب از رؤسای ديوان ها ، تحت اثر رئيس محکمۀ استيناف صورت می گيرد.

(۲) تعيين سرنوشت متهم تحت توقيف درحالت مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از صلاحيت محکمۀ استيناف ميباشد.

قطعيت فيصله ها وقرار ها:

مادۀ سی و پنجم :

فيصله ها و قرار های محاکم استيناف در تمام قضايای شامل صلاحيت قطعی ميباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف محکمې د رئـيس دندې او واکونه :

شپږ دېرشمه ماده :

د استيناف محکمې رئيس د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی :

۱- د اړوندو محکمو او دېوانونو د فعاليتونو لارښودنه او تنظيمول .

۲- عندالاقتضاء د دېوانونو د قضايي غونډو رياست .

۳- د يوۀ دېوان د غړي بل دېوان ته مؤقت توظيفول .

۴- د اړتيا په صورت کې د استيناف محکمې له قاضيانو څخه ابتدائيه محکمو ته د يوۀ قاضي توظيفول .

۵- عندالاقتضاء له يوۀ دېوان څخه بل دېوان ته د قضيې د څېړنې د واک سپارل .

۶- د اړوندو ديوانونو د قضايي تجربو توحيدول .

وظايف وصلاحيت های رئيس محکمۀ استيناف:

مادۀ سی و ششم :

رئيس محکمۀ استيناف دارای وظايف وصلاحيت های آتی میباشد:

۱- رهبری وتنظيم فعاليت محاکم وديوان های مربوط.

۲- رياست جلسات قضايی ديوان ها عندالاقتضاء.

۳- توظيف مؤقت عضو يک ديوان به ديوان ديگر .

۴- توظيف يکی از قضات محکمۀ استيناف به محاکم ابتدائيه در صورت ضرورت.

۵- تفويض صلاحيت رسيدگی قضيه ازيک ديوان به ديوان ديگرعندالاقتضاء.

٦- توحيد تجارب قضائی ديوانهای مربوط .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- ستري محكمې ته د محكمو او اړوندو دېوانونو له فعاليت څخه رپوټ وركول .

د غونډو لارښودنه :

اووه دېرشمه ماده :

د استيناف محكمې د دېوانونو رئيسان د اړوندو دېوانونو د غونډو لارښودنه كوي . په هغهٔ صورت كې چې د استيناف محكمې رئيس د دېوان د قضايي غونډې لارښودنه وكړي ، پدې حالت كې د دېوان رئيس د اړوند دېوان غړى ګڼل كيږي .

مسؤ وليت :

اته دېرشمه ماده :

د استيناف محكمې رئيس د دېوانونو رئيسان او قاضيان يې د خپلو صادره فيصلو او قرارونو له كيفيت ، د قضيو د څېړنې له مودې ، د قانون د تطبيق له صحت او مدلل والي څخه مسؤوليت لري .

۷- ارائه گزارش از فعاليت محاكم و ديوان هاى مربوط به ستره محكمه.

رهبرى جلسات:

مادۀ سى و هفتم :

رؤساى ديوان هاى محكمۀ استيناف جلسۀ ديوان هاى مربوطه را رهبرى مى نمايند. در صورتيكه رئيس محكمۀ استيناف ، جلسۀ قضائى ديوان را رهبرى نمايد ، درين حالت رئيس ديوان ، عضوء ديوان مربوط پنداشته ميشود .

مسؤ وليت :

مادۀ سى و هشتم :

رئيس محكمۀ استيناف ، رؤساى ديوان ها وقضات آن از كيفيت ، ميعاد رسيدگى قضايا، صحت تطبيق قانون و مدلل بودن فيصله ها و قرار هاى صادرۀ خويش مسؤوليت دارند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف محكمې څانګې :

نهه ديرشمه ماده :

د استيناف محكمې رياست او اړونده ديوانونه يې د اداري كاركوونكو او څانګو لرونكي دي چې دندې او د فعاليت ډول يې په جلا لايحو كې تنظيمېږي .

څلورم فصل

د ابتدائيه محكمو تشكيل ، تركيب او واک

تشكيل :

څلوېښتمه ماده :

(۱) د استيناف محكمې په اړونده قضايي حوزه كې په لاندې ترتيب سره د ابتدائيه محكمو لرونكې دي :

۱–دولايت دمركزابتدائيه محكمه .

شعبات محكمهٔ استيناف:

مادهٔ سی و نهم :

رياست محكمهٔ استيناف و ديوان هاى مربوط داراى كاركنان و شعبات ادارى ميباشند كه وظايف و طرز فعاليت شان در لوايح جدا گانه تنظيم مى گردد.

فصل چهارم

تشكيل، تركيب وصلاحيت محاكم ابتدائيه

تشكيل:

مادهٔ چهلم :

(۱) محاكم استيناف در حوزهٔ قضائى مربوط داراى محاكم ابتدائيه به ترتيب آتى مى باشند:

۱– محكمه ابتدائيه مركز ولايت .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د اطفالو محکمه .

۳- سوداګریزه (تجارتي) ابتدائیه محکمه .

۴- د ولسوالۍ ابتدائیه محکمه .

۵- د شخصیه احوالو ابتدائیه محکمه .

(۲) د هغو ولایتونو په مرکزونو کې چې زیاتو ابتدائیه محکمو ته اړتیا ولیدله شي ، ستره محکمه کولای شي د جمهور رئیس له منظورۍ وروسته د هغو په جوړولو لاس پورې کړي .

د ابتدائیه محکمو جوړښت :

یو څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولایتونو د مرکزونو ابتدائیه محکمې د لاندې دیوانونو لرونکې دي :

۱- د عمومي جزاء دیوان .

۲- مدني دیوان .

۳- د عامه حقوقو دیوان .

۴- د عامه امنیت دیوان .

۲- محکمۀ اطفال.

۳- محکمۀ ابتدائیه تجارتی.

۴- محکمۀ ابتدائیه ولسوالی.

۵- محکمۀ ابتدائیه احوال شخصیه .

(۲) در مراکز ولایاتیکه به محاکم ابتدائیۀ بیشتری ضرورت احساس شود ، ستره محکمه میتواند بعد از منظوری رئیس جمهور به تأسیس آن اقدام نماید.

ترکیب محاکم ابتدائیه:

مادۀ چهل و یکم :

(۱) محاکم ابتدائیه مراکز ولایات دارای دیوان های ذیل میباشند:

۱- دیوان جزای عمومی.

۲- دیوان مدنی .

۳- دیوان حقوق عامه.

۴- دیوان امنیت عامه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د ترافیکی جرمونو دیوان .

(۲) د مرکز د ابتدائیه محکمې دیوانونه له رئیس او حد اکثر څلورو غړو څخه جوړ دي .

د ابتدائیه محکمو د دیوانونو په واسطه د قضیو څېړنه :

دوه څلوېښتمه ماده :

د ولایتونو د مرکزونو ابتدائیه محکمې په ابتدایي پړاوکې د اړوندو دیوانونو په واسطه لاندې قضیې د قانون د حکمونو مطابق څېړي :

۱- په عمومي جزاء پورې د اړوندو قضیو څېړنه د عمومي جزاء د دیوان په واسطه .

۲- د حقیقي اشخاصو تر منځ د مدني دعواوو څېړنه د مدني دیوان په واسطه .

۳- د حقیقي او حکمي اشخاصو یا د حکمي اشخاصو تر منځ د متنازع فیه مدني قضیو څېړنه د عامه حقوقو د دیوان په واسطه .

۵- دیوان جرایم ترافیکی.

(۲) دیوان های محکمهٔ ابتدائیه مرکز مرکب از رئیس و حد اکثر چهار عضو میباشد .

رسیدگی قضایا توسط دیوانهای محاکم ابتدائیه :

مادهٔ چهل و دوم :

محاکم ابتدائیه مراکز ولایات قضایای ذیل را توسط دیوانهای مربوط در مرحلهٔ ابتدائی طبق احکام قانون رسیدگی می نماید :

۱- رسیدگی قضایای مربوط به جزای عمومی توسط دیوان جزای عمومی .

۲- رسیدگی به دعاوی مدنی بین اشخاص حقیقی توسط دیوان مدنی .

۳- رسیدگی قضایای مدنی متنازع فیه بین اشخاص حقیقی و حکمی یا بین اشخاص حکمی توسط دیوان حقوق عامه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- په امنیت او عامه ګټــو ، د مخدرو موادو په قاچاقو او نـــورو جرمونو پورې د اړونـــدو جزایـــي قضیو څېړنه د عامه امنیت د دېوان په واسطه .

۵- په ترافیکي پېـــښو پـــورې د اړوندو قضیو څېړنـــه د ترافیکـــي جرمونو د دېوان په واسطه .

د محکمې اودېوانونو لارښودنه:

دري څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولایت د مرکز د ابتدائیـــه محکمې په سر کې رئیس قرار لري چې د دېوانونو د قضایي او اداري فعالیتونو لارښودنه او تنظیمول پــه غاړه لري او عنداللزوم د هغو پـــه غونډو کې ګډون کوي .

(۲) د ابتدائیه محکمې د دېوانونو رئیسان ، د اړونـــدو دېوانونـــو د غونډو لارښودنه کوي . پـــه هغـــهٔ صورت کې چې د ابتدائیه محکمې رئیس د دېوان د قضایي غونـــډې لارښودنه وکړي ، پدې حالت کې

۴- رسیدگی قضایای جزائی مربوط به امنیت و منفعت عامه ، قاچـــاق مواد مخدر و سایر جرایم مطـــابق احکام قانون توسط دیوان امنیـــت عامه .

۵- رسیدگی قضایای جزائی مربوط به حادثات ترافیکی توسط دیـــوان جرایم ترافیکی .

رهبری محکمه و دیوانها:

مادهٔ چهل وسوم:

(۱) در رأس محکمهٔ ابتدائیهٔ مرکز ولایت رئیس قرار دارد که رهبری وتنظیم فعالیت های قضائی واداری دیوانها را بـــه عهـــده داشـــته و عنداللزوم در جلسات آنها شرکت می نماید.

(۲) رؤسای دیوانهـــای محکمـــهٔ ابتدائیـــه جلـــسات دیوانهـــای مربوط را رهبری مـــی نماینـــد . در صورتیکه رئیس محکمهٔ ابتدائیه، جلسهٔ قضائی دیـــوان را رهبـــری نماید ، درین حالت رئیس دیوان ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دیوان رئیس د اړوند دیوان غړی ګڼل کېږي .

(۳) د عمومي جزاء د دیوان رئیس په عین حال کې د مرکز د ابتدائیه محکمې د رئیس مرستیال دی .

د اطفالو محکمه :

څلور څلوېښتمه ماده :

(۱) د هر ولایت په مرکز کې د اطفالو یوه ابتدائیه محکمه جوړېږي .

(۲) د اطفالو ابتدائیه محکمه له رئیس او څلورو غړو څخه متشکله ده .

په هغهٔ صورت کې چې رئیس د ځینو علتونو له امله غایب وي ، دندې او واکونه یې یوهٔ غړي ته چې د زیاتې قضایي سابقې لرونکی وي ، سپارل کېږي .

(۳) د اطفالو د سر غړونو د څېړنې ډول د خاص قانون په واسطه تنظیمېږي .

عضو دیوان مربوط پنداشته میشود .

(۳) رئیس دیوان جزای عمومی در عین حال معاون رئیس محکمه ابتدائیه مرکز میباشد .

محکمهٔ اطفال:

مادهٔ چهل و چهارم :

(۱) در مرکز هر ولایت یک محکمهٔ ابتدائیه اطفال ایجاد می گردد.

(۲) محکمهٔ ابتدائیهٔ اطفال متشکل از رئیس و چهار عضو می باشد.

در صورتیکه رئیس بنابر عللی غایب باشد ، وظایف و صلاحیت های وی به یکی از اعضای که دارای سابقهٔ بیشتر قضائی باشد، تفویض می گردد.

(۳) طرز رسیدگی به تخلفات اطفال توسط قانون خاص تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوداګريزه (تجارتي) ابتدائيه محکمه :

پنځه څلويښتمه ماده :

(۱) د هر ولايت په مرکز کې يوه تجارتي ابتدائيه محکمه جوړيږي . سوداګريزه محکمه له رئيس او څلورو غړو څخه مرکبه ده .

(۲) د هغو ولايتونو په مرکزونو کې چې سوداګريزه ابتدائيه محکمه موجوده نه وي ، د سوداګريزو قضيو څېړنه ، د اړوند ولايت د مرکز د ابتدائيه محکمې د مدني ديوان واک دی .

د اختصاصي قضيو څېړنه :

شپږ څلويښتمه ماده :

د سوداګريزو ، عامه حقوقو او عامه امنيت د قضيو څيړل د استيناف محکمې په قضائي حوزه کې ، د مورد له مخې په سوداګريزه ابتدائيه محکمه او د

محکمهٔ ابتدائيه تجارتی:

مادهٔ چهل و پنجم :

(۱) در مرکز هر ولايت يک محکمهٔ ابتدائيه تجارتی ايجاد می گردد. محکمهٔ تجارتی مرکب از رئيس وچهار عضو ميباشد.

(۲) در مراکز ولاياتيکه محکمهٔ ابتدائيه تجارتی موجود نباشد ، رسيدگی به قضايای تجارتی از صلاحيت ديوان مدنی محکمهٔ ابتدائيه مرکز ولايت می باشد.

رسيدگی به قضايای اختصاصی:

مادهٔ چهل و ششم :

رسيدگی به قضايای تجارتی، حقوق عامه و امنيت عامه در داخل حوزهٔ قضائی محکمهٔ استيناف بر حسب مورد در محکمهٔ ابتدائيهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولایت د مرکزد ابتدائیه محکمې په اړوندو دېوانونو کې صورت مومي .

د ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې ترکیب :

اووه څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولسوالۍ ابتدائیه محکمه له رئیس او دوو غړو څخه مرکبه ده ، په هغو ولسوالیو کې چې غړي موجود نه وي ، د قضیو څېړل له دریو تنو څخه د لږو قاضیانو په واسطه صورت موندلی شي .

(۲) د ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې په سر کې رئیس قرار لري ، په هغۀ صورت کې چې رئیس د ځینو علتونو له امله غایب وي ، دندې او واکونه یې د یوۀ غړي لخوا چې د زیاتې قضایي سابقې لرونکی وي ، اعمالیږي .

تجارتی و دیوان های مربوط محکمۀ ابتدائیه مرکز ولایت صورت می گیرد.

ترکیب محکمۀ ابتدائیه ولسوالی:

مادۀ چهل و هفتم :

(۱) محکمۀ ابتدا ئیۀ ولسوالی مرکب از رئیس و دو عضو میباشد. در ولسوالی های که اعضاء موجود نباشد، رسیدگی به قضایا توسط کمتر از سه نفر قاضی صورت گرفته میتواند.

(۲) در رأس محکمۀ ابتدائیۀ ولسوالی رئیس قرار دارد ، درصورتیکه رئیس بنابر عللی غایب باشد، وظایف و صلاحیت های وی از طرف یکی از اعضای که دارای سابقۀ بیشتر قضائی باشد، اعمال می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسوالۍ د ابتدائيه محكمې واک

اته څلوېښتمه ماده :

د ولسوالۍ ابتدائيه محكمه ټولې عادي جزايي ، مدني اود شخصيه احوالو قضيې چې دقانون دحكمونو په رعايتولو سره دهغې په وړاندې اقامه كيږي، په ابتدايي پړاو كې څيړي .

دمؤقت قاضي توظيفول :

نهه څلوېښتمه ماده :

ددې قانون په اته څلوېښتمه مادده كې په درج شوي حالت كې، كه چيرې محكمه ديوهٔ تن قاضي لرونكې وي يا نور داسې حالات راڅرگند شي چې دمؤقت قاضي د توظيفولو غوښتنه وكړي، داستيناف محكمې رئيس واک لري چې داستيناف محكمې له قاضيانو څخه يوېې مؤقتاً توظيف كړي .

صلاحيت محكمهٔ ابتدائيهٔ ولسوالی :

مادهٔ چهل و هشتم :

محكمهٔ ابتدائيهٔ ولسوالی تمام قضاياى جزائى عادى ، مدنى و احوال شخصيه را كه با رعايت احكام قانون در پيشگاه آن اقامه ميگردد ، در مرحلهٔ ابتدائى رسيدگى مى نمايد .

توظيف قاضى مؤقت:

مادهٔ چهل و نهم :

در حالت مندرج مادهٔ چهل و هشتم اين قانون هرگاه محكمه داراى يک نفرقاضى باشد ، يا حالات ديگرى ظهور كند كه ايجاب توظيف قاضى مؤقت را نمايد، رئيس محكمهٔ استيناف صلاحيت دارد كه يكى از قضات محكمهٔ استيناف را مؤقتاً توظيف نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارېنو دېوانونو جوړول :

پنځوسمه ماده :

(۱) ستره محکمه کولای شي دارتیا په صورت کې دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته د ولایتونو دمرکزونو د ابتدائیه محکمو په چوکاټ کې نور دېوانونه جوړ کړي.

(۲) ستره محکمه کولای شي عندالضرورت دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته، دولسوالیو دابتدائیه محکمو په چوکاټ کې دېوانونه جوړ کړي .

دځوګونو(متعددو) جرمونو دڅېړنې ډول :

یو پنځوسمه ماده :

(۱) تورن په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې ددې قانون او نورو قوانینودحکمونومطابق دهغو دڅېړنې واک لري. په هغۀ صورت کې چې شخص دځوګونوجرمونو

ایجاد دیوان های ضروری :

مادۀ پنجاهم :

(۱) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوان های دیگری را در چوکات محاکم ابتدائیۀ مراکز ولایات بعد از منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

(۲) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوانهای را در چوکات محاکم ابتدائیۀ ولسوالی ها بعد از منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

طرز رسیدگی جرایم متعدد:

مادۀ پنجاه و یکم :

(۱) متهم در محکمۀ محاکمه می شود که مطابق به احکام این قانون وسایر قوانین صلاحیت رسیدگی آنرا دارد. در صورتیکه شخص مرتکب جرایم متعددی گردد که از

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرتکب شي چې دواک له نظـره دجلا محکمو تابع وي،دهغوڅېړنه په هغې محکمې کې صورت مومي چې د ډېرسخت (شديدترين) جرم د څېړنې واک لري.په هغهٔ صـورت کې چې ارتکابي جرمونه د مجازاتو له مخې په يوه درجه کـې وي ، د څېړنې واک هغه محکمه لري چې پر تورن باندې د واردو شوو تورونو څېړنه يې پيل کړېده .

(۲) که چېرې يو شخص د څوګونو جرمونو مرتکب شي چې د واک له نظره د دوو(اختصاصي او عمومي) محکمو تابع وي ، د جرم د ماهيت په اعتبار ، هره يوه اړونده محکمه د هغو د څېړنې د واک لرونکې ده . په هغهٔ صورت کې چې ارتکـابي جرمونه د هغو څوګونو جرمونو له ډول څخه وي چې د تجزيې وړنـه وي ، د هغو څېړنه د هغې محکمې واک دی چې د شـديد جـرم د څېړنې واک لري .

حيث صـلاحيت تـابع محـاکم جداگانه باشد، رسيدگی بـه آن در محکمهٔ صورت مـی گيـرد کـه صلاحيت رسيدگی شديدترين جرم را دارد. در صـورتيکه جـرايم ارتکابی از لحاظ مجازات در يک درجه باشد، صلاحيت رسيدگی را محکمهٔ داردکـه رسـيدگی بـه اتهامات وارده بر مـتهم را آغـاز کرده است .

(۲) هرگاه شخصی مرتکب جرايم متعـددی گـردد کـه از حيـث صـلاحيت تـابع دو محکمـه (اختـصاصی وعمـومی) باشـد، صلاحيت رسيدگی آن را به اعتبار ماهيت جرم هر يـک از محـاکم مربوط دارا می باشد ، در صورتيکه جرايم ارتکـابی از نـوع جـرايم متعددی بوده که قابل تجزيه نباشد، رسيدگی به آن از صلاحيت محکمهٔ می باشد که صلاحيت رسيدگی به جرم شديد تر را دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) دجرم شريکان او مرستيالان په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې دجرم اصلي فاعل په هغې کې محاکمه کېږي .

مسؤوليت :

دوه پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمې رئيس،ددېوانونو رئيسان او دهغو قضايي غړي دقضيو له کيفيت،دڅېړنې دمودې ، دقانون دتطبيق له سموالي(صحت)او دخپلو صادره فيصلواو قرارونو له مدلل والي څخه مسوُوليت لري .

دفيصلې قطعيت :

دري پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمو صادره حکمونه ، په لاندې مواردو کې قطعي دي :

۱-په صادره حکم باندې ددعوي د اړخونو قناعت .

۲-داستيناف غوښتنې دمودې تېرېدل (انقضاء) .

(۳) شرکاء و معاونين جرم در محکمهٔ محاکمه می شوند که فاعل اصلی جرم در آن محاکمه می شود .

مسؤوليت :

مادهٔ پنجاه و دوم :

رئيس محکمه ابتدائيه، رؤسای ديوانها واعضای قضائی آن از کيفيت، ميعاد رسيدگی قضايا، صحت تطبيق قانون ومدلل بودن فيصله ها وقرار های صادرهٔ خويش مسؤوليت دارند.

قطعيت فيصله :

مادهٔ پنجاه و سوم :

احکام صادرهٔ محاکم ابتدائيه در موارد آتی قطعی ميباشد:

۱- قناعت طرفين دعوی به حکم صادره.

۲- انقضای ميعاد استيناف طلبی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳– په هغهٔ صورت کې چې دمدعي بها ارزښت تر سلو زرو افغانيو پورې وي .

۴– تر پنځوسو زرو افغانيو پورې په نقدي مجازاتو باندې حکم .

۵–نور هغه موارد چې په قوانينو کې اټکل شوي دي .

اداري څانگې :

څلور پنځوسمه ماده :

ابتدائيه محکمې داداري څانگو او کارکوونکو لرونکې دي چې دندې اودفعاليت ډول يې په جلا لايحو کې تنظيمېږي .

دسندونو اووثايقو دثبت اداري :

پنځه پنځوسمه ماده :

(۱) داستيناف دهرې محکمې په قضايي حوزه کې دسندونو اووثايقو دثبت اداره جوړېږي .

۳– در صورتيکه ارزش مدعی بها الی يکصد هزار افغانی باشد .

۴– حکم به مجازات نقدی الی پنجاه هزار افغانی.

۵– ساير مواردی که در قوانين پيشبينی گرديده است.

شعبات اداری:

مادهٔ پنجاه و چهارم :

محاکم ابتدائيه دارای کارکنان و شعبات اداری بوده که وظايف وطرز فعاليت آنها در لوايح جداگانه تنظيم می گردد.

ادارات ثبت اسناد و وثايق:

مادهٔ پنجاه و پنجم :

(۱) درحوزهٔ قضائی هر محکمهٔ استيناف ادارهٔ ثبت اسناد ووثايق ايجاد می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسندونو اووثایقو دثبت دادارو په سرکې رئیس قرار لري چې دادارې دفعالیتونو لاربنوونه او تنظیم پــه غاړه لري .

(۲)دسندونو اووثایقو دثبت دادارو رئیس اومــسلکي غــړي دهغــو اشخاصو له جملې څخه چې قضایي واک لري ، ټاکل کیږي .

(۳)په هغو ولسوالیو کــې چــې دسندونواووثایقودثبت ادارې جوړې شوې ندي،دولــسوالیو محکمــې داړوندو واکونو لرونکې دي .

(۴)دسندونو او وثایقو دثبت دادارو دندې اوواکونه دخاص قانون مطابق تنظیمیږي .

د سوداګریزو (تجارتي) سندونو او علایمو ثبتول :

شپږ پنځوسمه ماده :

دسودا ګریزو سندونو او علایمــو ثبتول دسوداګریزو ابتدائیه محکمو واک دی.

در رأس ادارات ثبت اسناد ووثایق رئیس قرار داشته که رهبری وتنظیم فعالیت های اداره را بــه عهــده دارد.

(۲) رئیس و اعــضای مــسلکی ادارات ثبت اسناد و وثایق از جملهٔ اشخاصی که صــلاحیت قــضائی دارند ، تعیین میگردند .

(۳) در ولسوالی های که ادارات ثبت اسناد ووثایق ایجاد نگردیــده است، صلاحیت های مربوطــه را محاکم ولسوالی ها دارا میباشند.

(۴) وظایف و صــلاحیت هــای ادارات ثبت اسناد و وثایق طبــق قانون خاص تنظیم میگردد .

ثبــــت اســــناد وعلایــــم تجارتی

مادهٔ پنجاه و ششم :

ثبت اســناد وعلایــم تجــارتی از صلاحیت محاکم ابتدائیه تجــارتی میباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درپوټ ورکول :

اووه پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمـــو اودســـندونو او وثايقو دثبت د ادارو رئيسان مکلف دي چې له خپلو اجراآتـــو څخـــه داستيناف اړوندې محکمې ته رپوټ ورکړي .

ارائه گزارش :

مادۀ پنجاه و هفتم :

رؤسای محاکم ابتدائيـــه و ادارات ثبت اسناد و وثايق مکلف انـــد از اجـــراآت خـــود بـــه محکمـــۀ استيناف مربـــوط گـــزارش ارائـــه نمايند .

پنځم فصل

د قضائيه قوې په قاضيانو او کارکوونکو پورې اړوندې چارې

فصل پنجم

امـــور مـــربـــوط بـــه قضـــات وکارکنـــان قوۀ قضائيه

دقضاء د انسلاک شرايط :

اته پنځوسمه ماده :

(۱)دلانـــدې شـــرطونو لرونکـــی شخص دسترې محکمې درئيس په وړانديز اودجمهـــور رئـــيس پـــه منظورۍ د قاضي په توگه منسلک او ټاکل کېږي :

شرائط انسلاک قضاء:

مادۀ پنجاه و هشتم :

(۱) شخص واجد شرايط ذيل بـــه پيشنهاد رئيس ســـتره محکمـــه و منظوری رئيس جمهور بـــه حيـــث قاضـــــی منـــــسلک و تعيـــين می گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱–د انسلاک په وخت کې لږترلږهٔ لس کاله دافغانستان داسلامي جمهوريت د تابعيت لرونکی وي .

۲–دواکمنې محکمې دقطعي حکم په موجب،دجنايت ياجنحې په عمدي جرم محکوم شوی نه وي .

۳–دحقوقو يا شرعياتو له پوهنځيو څخه دلېسانس يا له هغو څخه دلوړ تحصيلي سند او يا ددولت درسمي ديني مدرسو يا دهغو دمعادل تحصيلي سند لرونکی وي .

۴–په ساري ناروغيو يا معيوبيتونو باندې چې ددندې داجراء خنډ شي ، مصاب نه وي .

۵– د قضاء په کادر کې دانسلاک په وخت کې يې پنځه ويشت کلنی سن بشپړ کړی وي .

۶–دقضايي ستاژ دوره يې په برياليتوب سره تېره کړې وي .

(۲)د دولت د رسمي ديني مدرسو يا د هغو د معادل تحصيلي سند

۱–حين انسلاک حداقل ده سال تابعيت جمهوری اسلامی افغانستان را دارا باشد.

۲– به موجب حکم قطعی محکمه ذيصلاح به جرم جنايت يا جنحهٔ عمدی محکوم نشده باشد.

۳– سند تحصيلی ليسانس از پوهنځی های حقوق يا شرعيات و يا بالاتر از آن و يا سند تحصيلی مدارس دينی رسمی دولت يا معادل آنرا دارا باشد .

۴– مصاب به امراض ساری يا معيوبيتهای که مانع اجرای وظيفه گردد ، نباشد.

۵– حين انسلاک در کادر قضاء سن بيست وپنج سالگی را تکميل کرده باشد .

۶– دورهٔ ستاژ قضائی را مؤفقانه سپری نموده باشد.

(۲) شخص دارای سند تحصيلی مدارس دينی رسمی دولت و يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکی شخص ، د دې مادې د (۱) فقرې په (۱ ، ۲، ۴ ، ۵ او ٦) جزء کې د درج شوو شرطونو له په پام کې نیولو سره د لومړیو دریو کلونو لپاره د ابتدائیه محکمې د غړي په توګه مقررېدای شي .

(۳) که چېرې د شرایطو لرونکي داوطلبان د اړتیا له حد څخه زیات وي ،ستره محکمه کولای شي د داوطلب د جذب او شاملولو لپاره اضافي شرطونه وضع کړي .

سوګند

نهه پنځوسمه ماده :

قاضي د دندې له اشغالولو دمخه د سترې محکمې د رئیس او غړو په مخکې لاندې سوګند په ځای کوي :

((د لوی اودادګر خدای (ج) په نوم سوګند یادوم چې د قضاء دنده په بشپړامانت ، رېښتینولۍ (صداقت) او ناپلوۍ سره

معادل آن با رعایت شرایط مندرج اجزای (۱ ، ۲ ، ۴ ، ۵ و ٦) فقرهٔ (۱) این ماده برای سه سال اول بحیث عضو محکمهٔ ابتدائیه مقرر شده میتواند .

(۳) هرگاه تعداد داوطلبان واجد شرایط بیشتر از حد ضرورت باشد، ستره محکمه می تواند شرایط اضافی را برای جذب و شمولیت داوطلب وضع نماید.

سوگند:

مادهٔ پنجاه و نهم :

قاضی قبل از اشغال وظیفه در حضور رئیس واعضای ستره محکمه سوگند آتی را به جا می آورد:

((سوگند یاد می کنم بنام خداوند(ج) بزرگ و داد گر که وظیفه قضاء را با کمال امانت ، صداقت وبی طرفی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجراء او داسلامي شريعت،دهېواد داساسي قانون او قوانينو د حکمونو درۀ ناوی وکړم او تطبيق يې کړم، د دندې اسرار ساتم، په مستقيم يــا غيرمستقيم صورت سره په خيانت ، حق تلفۍ ، بې عــدالتۍ ، قــانون ماتونې(قانون شکنۍ) او د رشــوت په اخيستلو لاس نه پورې کوم)).

دتحليف متن په لوحه کــې ليکــل کېږي، دقاضي له لاسليک وروسته په هغې محکمې کې چې دنده پکې اجراء کوي ، ځړول کېږي.

د قاضيانو مقررېدل اوتبديلېدل :

شپېتمه ماده :

(۱)د اول اوله هغۀ څخه د لوړبست د قاضـــيانو مقررېدل،تبديلېـــدل، ترفېع، د خدمت تمديد ، تقاعد او دهغۀ رفع کول، دموافقې ورکول او داستعفي منل ، د ستري محکمې د رئيس د وړانديز پربنسټ اودجمهور رئيس په منظورۍ صورت مومي.

اجراء واحکام شريعت اســلامی، قانون اساسی وقــوانين کــشور را احترام وتطبيــق نمــوده، اســرار وظيفه را حفظ مينمايم، بــصورت مستقيم يا غيرمستقيم به خيانــت، حق تلفی، بی عدالتی، قانون شکنی واخــذ رشــوت مبــادرت نمــی ورزم)) .

متن تحليف در لوحه نوشته شــده، بعد از امضاء قاضی در محکمۀ که در آن اجرای وظيفه می نمايــد ، تعليق ميشود.

تقرر وتبدل قضات:

مادۀ شصتم :

(۱) تقــــرر، تبــــدل، ترفيــــع، تمديــــد خــــدمت، تقاعــــد و رفع آن، اعطای موافقه وقبــولی استعفای قضات بست اول و بالاتر از آن به اســاس پيــشنهاد ســتره محکمــه و منظــوری رئــيس جمهورصورت می گيرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د دوه یم اوله هغهٔ څخه د ټیټ بست د قاضیانو مقررېدل، تبدیلېدل، ترفېع ، دخدمت تمدید، تقاعد او دهغهٔ رفع کول، د موافقې ورکول اوداستعفي منل ، دقضائیه قوې د اداري عمومي آمر د وړاندیز پربنسټ او دسترې محکمې په تائید او دهغې د رئیس په منظورۍ صورت مومي.

د اداري کارکوونکو مقررېدل او تبدیلېدل :

یو شپېتمه ماده :

(۱) د فوق او مافوق رتبې په بست کې د قضائیه قوې د اداري مامورینو اوفوق درجې قراردادي اجیرانو مقررېدل،تبدیلېدل ،ترفېع ، دخدمت تمدید،تقاعد اودهغهٔ رفع کېدل، د موافقې ورکول اوداستعفي منل دسترې محکمې د رئیس د وړاندیز پربنسټ اودجمهور رئیس په منظورۍ صورت مومي.

(۲) تقرر، تبدل، ترفیع، تمدید خدمت، تقاعد و رفع آن، اعطای موافقه وقبولی استعفای قضات بست دوم و پایینترازآن به اساس پیشنهاد آمرعمومی اداری قوهٔ قضائیه ، تائید ستره محکمه و منظوری رئیس آن صورت می گیرد.

تقرر وتبدل کارکنان اداری:

مادهٔ شصت و یکم :

(۱) تقرر، تبدل، ترفیع، تمدید خدمت ، تقاعد ورفع آن ، اعطای موافقه و قبولی استعفای مامورین اداری قوهٔ قضائیه در بست فوق و مافوق رتبه واجیران قرار دادی فوق درجه به اساس پیشنهاد رئیس ستره محکمه ومنظوری رئیس جمهور صورت می گیرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د لومړۍ یا له هغې څخه د ټیټې رتبې یا بست د اداري مامورینواو د لومړۍ یا له هغې څخه د ټیټې درجې قراردادي اجیرانومقررېدل، تبدیلېدل، ترفیع دخدمت تمدید، تقاعداودهغهٔ رفع،د موافقې ورکول اوداستعفي منل دقضائیه قوې د اداري عمومي آمر په وړاندیز اود سترې محکمې د رئیس په منظورۍ صورت مومي.

د قاضیانو تقاعد:

دوه شپېتمه ماده :

(۱) قاضي په لاندې حالاتو کې متقاعد کېږي او بیا کارته نشي استخدامېدی :

۱- د (۴۰) کاله بالفعل خدمت په پای کې.

۲-کلي دایمي معلولیت او دوامداره ناروغي چې د دندې د اجراء خنډشي.

۳- د (۶۵) کلني سن بشپړول.

(۲) تقرر، تبدل، ترفیع، تمدید خدمت ، تقاعد و رفع آن ، اعطای موافقه و قبولی استعفای مامورین اداری رتبه یا بست اول و اجیران قرار دادی درجه اول ویا پایینتر از آن به پیشنهاد آمر عمومی اداری قوهٔ قضائیه ومنظوری رئیس ستره محکمه صورت می گیرد.

تقاعد قضات:

مادهٔ شصت و دوم :

(۱) قاضی در حالات آتی متقاعد گردیده و دوباره به کار استخدام شده نمی تواند:

۱- در پایان (۴۰) سال خدمت بالفعل.

۲- معلولیت کلی دایمی و مریضی های دوامداریکه مانع اجرا ی وظیفه گردد.

۳- اکمال سن (۶۵) سالگی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- نور هغه حالات چې په تقنيني سندونو کې اټکل شوي دي .

(۲) ستره محکمه کولای شـــي د اړتيا په وخت کې د هغو قاضيانو د کار دوام چـــې ددې مـــادې د(۱) فقرې په ۳ جزء کې د درج شوي تقاعد سن ته رسېدلي دي اود علمي اومسلکي پوهې او تجربو لرونکي وي، تقاعد ته له سوق دمخـــه ، د واکمـــن مقـــام پـــه منظـــوری حداکثرترلسو کلونو پورې تمديـــد کړي.

د کار د دوام منظوري هرکال نوې کيږي.

د قاضيانو تبديلي :

دري شپېتمه ماده :

(۱) قاضي له دريو کلونو دمخـــه نشي تبديلېدای ، خود هغهٔ په خپله غوښتنه اود مؤجـــه دليلونـــو پـــه وړاندې کولو سره چې د ادارې د قناعت وړ وگرځي .

۴- ساير حالاتيکه در اسناد تقنينی پيش بينی گرديده است.

(۲) ستره محکمه مـــی توانـــد، هنگـــام ضـــرورت دوام کـــار قضاتی را کـــه بـــه ســـن تقاعـــد منـــدرج جـــزء ۳ فقـــرهٔ (۱) اين مـــاده رســـيده انـــد و دارای دانش، تجارب علمی و مـــسلکی باشـــند، قبـــل از ســـوق بـــه تقاعـــد بـــه منظـــوری مقـــام ذيصلاح حداکثر تا ده سال تمديد نمايد.

منظوری دوام کار، هر سال تجديد می شود.

تبديلی قضات:

مادهٔ شصت و سوم :

(۱) قاضی قبل از سه سال تبـــديل شده نمی تواند ، مگـــر بـــه اثـــر تقاضای خودش و ارائه دلايل مؤجه که طـــرف قناعـــت اداره واقـــع گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د قاضي تبدیلي په عادي توګه، په هرو دریوکالو کې یوځل دکب په میاشت کې صورت مومي او دراتلونکي کال له پیل څخه نافذیږي.

تقدیر لیکونه:

څلورشپېتمه ماده :

(۱)دقضائیه قوې قاضیانواواداري کارکوونکو ته لومړی درجه تقدیر لیک، دسترې محکمې د رئیس د وړاندیز پربنسټ او دجمهور رئیس په منظورۍ او یا مستقیماً جمهور رئیس لخوا ورکول کېږي.

(۲)د قضائیه قوې قاضیانو او اداري کارکوونکو ته دوه یمه او دریمه درجه تقدیر لیک ، ستاین لیک او نقدي مکافات د اداري عمومي آمر د وړاندیز پربنسټ او دسترې محکمې د رئیس په منظورۍ او یامستقیماً د سترې محکمې د رئیس لخوا ورکول کېږي.

(۲) تبدیلی قاضی طور عادی، هر سه سال یکبار در ماه حوت صورت گرفته و از آغاز سال بعد نافذ می گردد.

تقدیر نامه ها:

مادۀ شصت و چهارم :

(۱) تقدیر نامۀ درجه اول برای قضات و کارکنان اداری قوه قضائیه به اساس پیشنهاد رئیس ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور ویا مستقیماً توسط رئیس جمهور اعطاء می گردد.

(۲) تقدیر نامۀ درجه دوم وسوم، تحسین نامه و مکافات نقدی برای قضات وکارکنان اداری قوۀ قضائیه به اساس پیشنهاد آمرعمومی اداری و منظوری رئیس ستره محکمه ویا مستقیماً از طرف رئیس ستره محکمه اعطاء می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دولت دمامورينو اوكارد قوانينو د حكمونوتطبيقول:

پنځه شپېتمه ماده :

(۱) د قضائيه قوې د قاضيانو او اداري كاركوونكو د مقرريدلو ، تبديلېدلو ، ترفېع ، دخدمت د تمديد، تقاعد او دهغهٔ د رفع كولو، د موافقې د وركولو د استعفي د منلو،رخصتي او نورو حقوقو او امتيازونو او مكلفيتونو شرطونه او حالات چې پدې قانون كې نه وي اټكل شوي ، د كار او د دولت د مامورينو د قوانينو او په هغو پورې د نورو اړوندو تقنيني سندونو د حكمونو مطابق ، اجراء كېږي.

(۲) د قاضيانو په ترفېع كې د دې مادې په (۱) فقره كې د درج شوو تقنيني سندونو په شرطونو برسېره ، دقاضيانو د فيصلو څرنگوالى هم په پام كې نيول كېږي.

تطبيق احكام قوانين كار و مامورين دولت :

مادهٔ شصت و پنجم :

(۱) شرايط و حالات تقرر، تبدل، ترفيع، تمديد خدمت، تقاعد و رفع آن ، اعطاى موافقه ، قبولى استعفاء رخصتى و ساير حقوق، امتيازات و مكلفيت هاى قضات وكاركنان ادارى قوهٔ قضائيه كه در اين قانون پيش بينى نگرديده باشد، طبق احكام قوانين كار و مامورين دولت وساير اسناد تقنينى مرتبط به آن اجراء مى گردد.

(۲) در ترفيع قضات علاوه بر شرايط اسناد تقنينى مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده ، چگونگى فيصله هاى قضات نيز در نظر گرفته ميشود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلكي امتياز :

شپږ شپېته ماده :

قاضيانوته د قضائي كادر امتياز وركول كېږي.دقضاء د كادري درجې دتثبيت ، د ارتقا شرايط او د كادري امتياز د اندازې په ټاكلو پورې اړوندې چارې يې دجلا تقنيني سند مطابق تنظيمېږي.

قضائي كادري امتياز د معاش جزء دی .

شپږم فصل

د قاضيانو جزايي او تأديبی مسؤوليت

د قاضي توقيفول :

اووه شپېتمه ماده :

(۱)قاضي د جمهور رئيس له حكم پرته نيول يا توقيف كېدای نه شي. د مشهود جرم حالات لدې حكم څخه مستثني دي.

امتياز مسلكی:

مادۀ شصت و ششم :

برای قضات امتياز كادر قضائی پرداخته ميشود . امور مربوط به تثبيت درجۀ كادری ، شرايط ارتقاء ، وتعيين اندازۀ امتياز كادری طبق سند تقنينی جداگانه تنظيم می گردد.

امتياز كادر قضائی جزء معاش ميباشد .

فصل ششم

مسؤوليت جزائی و تأديبی قضات

توقيف قاضی:

مادۀ شصت و هفتم :

(۱) قاضی را نمی توان بدون حكم رئيس جمهور گرفتار و يا توقيف نمود. حالات جرم مشهود از اين حكم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) که چیرې قاضي د جنایت په ارتکاب تورن شي ، ستره محکمه ، داساسي قانون دیوسلو دري دېرشمې مادې مطابق اجراآت کوي .

د قاضيانو تأديب:

اته شپېتمه ماده :

د قاضيانوتأديبول د خاصې مقررې مطابق چې دسترې محکمې لخوا تصويبيږي ، صورت مومي .

اووم فصل

متفرقه حکمونه

د مستعفي قاضي بيامنل :

نهه شپېتمه ماده :

مستعفي قاضي د قضاء ادارې ته د بيا مراجعې په صورت کې ، داستعفي دوخت په عين رتبه منل کېداى شي. ددې قانون په دوه شپېتمه ماده کې درج شوي حالات لدې حکم څخه مستثني دي.

(۲) هرگاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم گردد ، ستره محکمه مطابق حکم مادۀ یکصدو سی و سوم قانون اساسی اجراآت می دارد.

تأدیب قضات:

مادۀ شصت و هشتم :

تأدیب قضات مطابق مقررۀ خاصی که از طرف ستره محکمه تصویب می شود، صورت می گیرد.

فصل هفتم

احکام متفرقه

پذیرش مجدد قاضی مستعفی:

مادۀ شصت و نهم :

قاضی مستعفی در صورت مراجعۀ دوباره به ادارۀ قضاء به عین رتبۀ زمان استعفا پذیرفته شده می تواند. حالات مندرج مادۀ شصت و دوم این قانون از این حکم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاضیانو جامې :

اویایمه ماده :

قاضیان مکلف دي دقضاوت په وخت کې په هغو مخصوصو جامو چې په اړونده لایحه کې اټکل شوېدي ، ملبس وي .

دپېژندنې (هویت) کارت:

یو اویایمه ماده :

قاضیان دپېژندنې د مخصوص کارت لرونکي وي چې شکل او محتوي یې دسترې محکمې لخوا برابر او ټاکل کېږي.

د مهر لرل:

دوه اویایمه ماده :

ستره محکمه ، داستیناف اوابتدائیه محکمې ، دقضائیه قوې اداري عمومي آمریت اودسندونو او وثیقو دثبت اداري هره یوه دمخصوص مهرلرونکې دي.

لباس قضات:

مادهٔ هفتادم :

قضات مکلف اند هنگام قضاوت به لباس مخصوصی که در لایحهٔ مربوط پیش بینی شده است، ملبس باشند.

کارت هویت:

مادهٔ هفتاد و یکم:

قضات دارای کارت هویت مخصوصی می باشند که شکل ومحتوی آن از طرف ستره محکمه ترتیب وتعیین می گردد.

داشتن مهر:

مادهٔ هفتاد و دوم :

ستره محکمه، محاکم استیناف وابتدائیه، آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه و ادارات ثبت اسناد ووثایق هر یک دارای مهر مخصوص می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاضيانو او محكمو امنيت:

دري اويايمه ماده :

(۱) د كورنيو چارو وزارت اونور اړوند مراجع مكلف دي، د قاضيانو اواړوندو دفترونو او دمحكمو د ادارو امنيت تأمين كړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره كې درج شوي مراجع مكلف دي، دمحكمو قطعي فيصلې او قرارونه تطبيق كړي.

معاش :

څلور اويايمه ماده :

دستري محكمې غړي او قضايي مستشاران او د محكمو قاضيان داساسي قانون ديوسلو پنځه پنځوسمې مادې د حكم مطابق ، د مناسب معاش مستحق دي چې اندازه يې په اړوند قانون كې ټاكل كيږي.

امنيت قضات ومحاكم:

مادهٔ هفتاد و سوم :

(۱) وزارت امور داخله و ساير مراجع ذيربط مكلف اند امنيت وحفاظت قضات و دفاتر مربوط و ادارات محاكم را تأمين نمايند.

(۲) مراجع مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده مكلف اند فيصله ها و قرار هاى قطعى محاكم را تطبيق نمايند .

معاش:

مادهٔ هفتاد و چهارم :

اعضاى ستره محكمه و مستشاران قضائى و قضات محاكم مطابق حكم مادهٔ يكصد و پنجاه و پنجم قانون اساسى مستحق معاش مناسب بوده كه اندازهٔ آن در قانون مربوط تعيين مى گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشتمنۍ ثبتول:

پنځه اويايمه ماده :

د محکموقاضـيان اودسـندونو او وثيقو دثبت مسؤولين مکلف دي ، ددندې له اشغال څخه دمخه خپله منقوله اوغيرمنقوله شـتمني ثبـت کړي.

اختصاصي خپرونه :

شپږ اويايمه ماده :

(۱) ستره محکمـه داختـصاصي خپرونې لرونکې ده.

(۲) دمحکمـو قطعـي فيـصلې دواحدې قضايي روېې دتعـميم ، تحقيق او تتبع په منظور دسـترې محکمې دلزوم ديد له مخې تکثير او خپرېږي

د انفاذ نېټه :

اووه اويايمه ماده :

دغه قانون د توشيح له نېټې څخـه نافذ او په رسمي جريده کـې دې خپـور شي. په نافذېدو سـره يې

ثبت دارائی :

مادۀ هفتاد و پنجم :

قضات محاکم و مسؤولين ثبـت اسـناد و وثـايق مکلـف انـد قبل از اشغال وظيفه دارائی منقول و غيـر منقـول خـويش را ثبـت نمايند .

نشريۀ اختصاصی :

مادۀ هفتاد و ششم :

(۱) ستره محکمـه دارای نـشريۀ اختصاصی ميباشد .

(۲) فيصله های قطعـی محـاکم به منظـور تعمـيم رويـۀ واحـد قضائی ،تحقيق و تتبع طبق لزوم ديد سـتره محکمـه تکثيـر و نـشر ميگردد .

تاريخ انفاذ:

مادۀ هفتاد و هفتم :

ايـن قـانون از تـاريخ توشـيح نافـذ و در جريـدۀ رسـمی نشر گردد. با انفـاذ آن قـانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۷۰هـ.ش کال دوري د (۱۱) نېټې په (۷۳۹) گڼه رسمي جريـــده کـــې خپـــور شـــوی دمحکمـــو دتشکيلاتو اوصلاحيت قـــانون او دهغۀ نور مغاير حکمونه لغوه گڼل کېږي.

تشکيلات وصـــلاحيت محـــاکم منتشرۀ جريـــدۀ رســـمی شـــماره (۷۳۹) مؤرخ (۱۱) حمل سال ۱۳۷۰هـ . ش و ســـاير احکـــام مغـــــاير آن ملغـــــیٰ پنداشـــــته ميشود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۵۰) افغانی

نمبر تیلفون دیجیتل : (۲۱۰۳۳۷۵)

تعداد طبع : (۵۰۰۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ISLAMIC REPUBLIC OF AFGHANISTAN MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Law on the structure and competencies of courts of Islamic Republic of Afghanistan

Issue: No. 851

Date : 21/ May/ 2005

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library